

Investment Management

Uitgangspunten Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Introductie

Bij Achmea Investment Management B.V. (Achmea IM) vinden we Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) belangrijk. Al sinds 2007 geven we hieraan invulling in onze beleggingsfondsen en stellen we MVB centraal voor onze klanten. We hebben dit verankerd in onze missie en visie op duurzaamheid en impact: wij willen duurzame oplossingen realiseren voor een leefbare wereld op lange termijn, voor alle generaties en bevolkingsgroepen.

Wij willen duurzame en impactvolle beleggingsoplossingen realiseren met de beste financiële en maatschappelijke resultaten op lange termijn. Met onze beleggingen willen wij het verschil maken in wereldwijde maatschappelijke problemen op het gebied van, mensenrechten & arbeidsnormen, biodiversiteit, gezondheid en klimaat. Wij vragen onze klanten om hetzelfde te doen.

Achmea creëert duurzame waarde voor klanten, medewerkers, het bedrijf én de samenleving. Achmea staat voor “Duurzaam Samen Leven”. Een inclusieve samenleving waarin iedereen meedoet en plezierig en gezond met en naast elkaar leeft. Op een manier die langdurig kan voortbestaan. Samen met klanten, strategische partners en relaties lost Achmea grote maatschappelijke vraagstukken op rond gezondheid, wonen & werken, mobiliteit en inkomen. [Zie ook: Duurzaam samen leven | Achmea.](#)

Inhoud

1. Achmea IM is een langetermijnbelegger	4
1.1 Internationale kaders	4
1.2 Speerpuntthema's van Achmea IM	6
1.3 Toepassingsbereik en beheer	7
2. Instrumenten voor maatschappelijk verantwoord beleggen	8
2.1 Instrumenten	8
2.2 Screening (due diligence) van de Achmea IM beleggingsfondsen	9
2.3 Uitsluiten van ondernemingen en landen	10
2.4 Achmea IM is een betrokken belegger	12
2.5 Integratie van duurzaamheidsinformatie in het beleggingsproces	17
3. Thema's van Achmea Investment Management	18
3.1 Mensenrechten en Arbeidsnormen	19
3.2 Biodiversiteit	23
3.3 Klimaat	28
3.4 Gezondheid	40
Bijlagen	44
Bijlage 1. Due diligence proces	45
Bijlage 2. Uitsluitingscriteria Controversiële wapens	56

1. Achmea IM is een langetermijnbelegger

Achmea IM is een langetermijnbelegger en houdt nadrukkelijk rekening met maatschappelijk verantwoord beleggen. Achmea IM stimuleert ondernemingen waarin de beleggingsfondsen van Achmea IM beleggen maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Op deze wijze geeft Achmea IM invulling aan langetermijnwaardecreatie.

1.1 Internationale kaders

De internationale uitgangspunten van het **UN Global Compact** vormen een van de normenkaders voor Achmea IM. Het UN Global Compact vindt haar oorsprong in internationaal breed geaccepteerde verdragen, zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, de conventies van de International Labour Organisation, de Verklaring van Rio inzake Milieu & Ontwikkeling en de anti-corruptie principes van de UN Conventie tegen Corruptie.

Daarnaast gebruikt Achmea IM het **OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers** als leidraad voor de beoordelingen van ondernemingen waarin de beleggingsfondsen van Achmea IM beleggen. De **OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen** maken duidelijk wat van ondernemingen wordt verwacht op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Ze bieden ondernemingen handvatten over hoe om te gaan met kwesties zoals ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie. Daarnaast onderscheiden de OESO-richtlijnen consumentenbelangen, wetenschap en technologie, mededinging en belastingen. De OESO-richtlijnen worden momenteel onderschreven door 49 landen. Hiermee zijn deze richtlijnen de enige door overheden onderschreven MVO-richtlijnen voor internationaal ondernemen en het enige kader dat een geschillenbeslechtingssysteem bevat.

De **UN Guiding Principles on Business and Human Rights** zijn internationale normen over mensenrechten waaraan staten en ondernemingen zich dienen te houden. Deze zijn in 2011 door de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties goedgekeurd.

Achmea IM heeft de Principles for Responsible Investing (UN PRI) in 2007 ondertekend. Hiermee committeert Achmea IM zich aan zes principes die gerelateerd zijn o.a. het meenemen van duurzaamheidsonderwerpen in het besluitvormingsproces. Daarnaast stelt Achmea IM zich op als betrokken belegger door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en in gesprek te gaan met bedrijven. Jaarlijks beoordeelt de PRI de voortgang en de implementatie van verantwoord beleggen bij duizenden institutionele beleggers wereldwijd.

De **Sustainable Development Goals (SDGs)** van de Verenigde Naties vormen de wereldwijde maatschappelijke agenda voor overheden, ondernemingen en beleggers. De SDGs bestaan uit 17 ontwikkelingsdoelstellingen, die onderliggend 169 concrete targets hebben. De SDGs richten zich primair op de overheden van de 193 landen van de Verenigde Naties maar ook bedrijven worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan de doelstellingen.

Vanuit de Europese Unie zijn regels opgesteld voor informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector. Deze regels staan bekend als de **Sustainable Finance Disclosure Regulation** (hierna: SFDR) en de **Taxonomieverordening**. De SFDR en de Taxonomieverordening bouwen voort op onder meer de Sustainable Development Goals van de VN en de Overeenkomst van Parijs die erop is gericht de risico's en effecten van de klimaatverandering aanzienlijk te verminderen. Doel van de SFDR is om de informatieverstrekking aan eindbeleggers over de effecten op duurzaamheid door het beleggingsbeleid en de beleggingsbeslissingen door financiële marktpartijen, te verbeteren. Hierdoor wordt het gemakkelijker om te begrijpen hoe duurzaamheid een rol speelt in beleggingsbeleid. De Taxonomieverordening reikt een uniform EU-breed classificatiesysteem aan op basis waarvan investeerders en bedrijven kunnen beoordelen of bepaalde economische activiteiten inderdaad duurzaam zijn. Achmea IM geeft in de prospectussen van de Achmea IM beleggingsfondsen aan hoe deze regels worden toegepast. Op de website van Achmea IM treft u meer informatie hierover aan.

1.2 Speerpuntthema's van Achmea IM

Naast de internationale normen leggen we extra nadruk op vier maatschappelijke thema's binnen het MVB-uitgangspuntendocument. Deze thema's staan dicht bij de identiteit van Achmea en haar bedrijfsonderdelen en worden verderop in dit document uitgewerkt:

- Mensenrechten & Arbeidsnormen
- Biodiversiteit (inclusief Water)
- Klimaat
- Gezondheid

De Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties vormen de wereldwijde maatschappelijke agenda voor overheden, ondernemingen en beleggers. Achmea IM wil ook hier een bijdrage aan leveren door expliciet te kiezen voor doelstellingen die aansluiten bij de thema's die Achmea IM heeft gekozen. De door Achmea IM gekozen SDG's zijn SDG 3 'Goede gezondheid en welzijn', SDG 7 'Betaalbare

en duurzame energie' en SDG 13 'Klimaatactie'. De gekozen SDG's sluiten goed aan bij het thema's Gezondheid en Klimaat. Daarnaast zijn SDG 14 'Leven in het water', SDG 15 'Leven op het land' en SDG 12 Verantwoorde consumptie en productie' relevant voor het thema biodiversiteit.

De sociale en fundamentele thema's als Mensenrechten en Arbeidsnormen sluiten goed aan bij de coöperatieve achtergrond van Achmea en Achmea IM. Dit zijn thema's die al vallen binnen het raamwerk van het UN Global Compact. De thema's Gezondheid en Klimaatverandering zijn aanvullende thema's op het UN Global Compact. Als grootse zorgverzekeraar ligt het thema Gezondheid voor de hand. Klimaatverandering en Biodiversiteit zijn grote en belangrijk maatschappelijk thema's en zijn zeer relevant voor Achmea, Achmea IM en haar klanten.

1.3 Toepassingsbereik en beheer

Toepassingsbereik¹

Het MVB-uitgangspuntendocument is van toepassing op de Achmea IM beleggingsfondsen die tevens genoemd staan in het MVB-halfjaarverslag dat op de website van Achmea IM terug te vinden is. Dit geldt voor de intern beheerde beleggingsfondsen en voor de Achmea IM beleggingsfondsen die doorbeleggen in een mandaat van een externe vermogensbeheerder. Achmea IM beleggingsfondsen die doorbeleggen in andere beleggingsfondsen worden zoveel mogelijk in lijn gebracht met het MVB-uitgangspuntendocument van Achmea IM². Het volledige overzicht van beleggingsfondsen en de MVB-instrumenten die worden toegepast is terug te vinden in de halfjaarlijkse MVB-rapportages. Daarnaast bieden wij institutionele klanten maatwerk met het adviseren, ontwikkelen, implementeren en rapporteren van klantspecifiek MVB-beleid.

Beheer

Het document Uitgangspunten voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen wordt tenminste elke 2 jaar geëvalueerd en waar nodig aangepast. De aangepaste versie wordt op de website geplaatst met vermelding van maand en jaar.

Rapportage, verantwoording en overige beleidsdocumenten

We rapporteren twee keer per jaar over invulling en uitvoering van het MVB-beleid. In deze rapportages worden recente ontwikkelingen benoemd en geven we aan hoe invulling is gegeven aan de speerpuntthema's en de MVB-instrumenten uitsluiten, engagement en stemmen. U vindt de rapportages op de website van Achmea IM waarop de volgende documenten terug te vinden zijn:

- Uitgangspunten voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
- Achmea IM stembeleid
- Engagement guidelines
- Uitsluitingslijst landen en bedrijven

Ook zijn de volgende rapportages op de website beschikbaar:

- Halfjaarverslagen Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
- Verantwoording over hoe Achmea IM namens de aandelen beleggingsfondsen heeft gestemd
- Kwartaalrapportages corporate governance en stemverslag

-
1. Het uitsluiten van beleggingen wijkt voor de beleggingsfondsen Achmea IM Global Developed Passive Large&Mid Cap Equity Fund, Achmea IM Active Euro Investment Grade Corporate Debt Fund en Achmea IM ACWI Passive Low Volatility Equity, af van de MVB Uitgangspunten die door Achmea IM zijn geformuleerd in dit document Maatschappelijk Verantwoord Beleggen en komt voort uit afspraken met participanten in deze beleggingsfondsen in een periode dat Achmea IM nog geen beheerder was van deze beleggingsfondsen.
 2. Achmea IM kan doorbeleggen in beleggingsfondsen die niet door Achmea IM beheerd worden en daardoor een ander MVB-beleid hanteren bijvoorbeeld op het gebied van stemmen en uitsluiten.

2. Instrumenten voor maatschappelijk verantwoord beleggen

2.1 Instrumenten

Met onderstaande Maatschappelijke Verantwoord Beleggen (MVB)-instrumenten geven we invulling aan de genoemde thema's:

1. Screenen (due diligence) van de Achmea IM beleggingsfondsen op schendingen van internationale normen
2. Uitsluiten van ondernemingen en landen
3. Toepassen van betrokken belegger instrumenten
 - a. het voeren van dialogen met ondernemingen (engagement)
 - b. corporate governance en stemmen op aandeelhouders vergaderingen (proxy voting)
4. Integreren van duurzaamheidsinformatie in beleggingsprocessen (ESG-integratie)
5. Impactbeleggen

In de toelichting op de thema's geven we aan welke MVB-instrumenten wij inzetten.

2.2 Screening (due diligence) van de Achmea IM beleggingsfondsen op schendingen van internationale normen

Om goed inzicht te krijgen of ondernemingen zich houden aan de internationale normen, zoals verwoord in het UN Global Compact, de OESO-richtlijnen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights, screent Achmea IM periodiek de Achmea IM beleggingsfondsen. Dat betekent dat het beleggingsuniversum met name wordt gecheckt op ondernemingen die mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen en anti-corruptieregels schenden. Hierbij wordt gekeken naar impact van het gedrag van de onderneming op de samenleving en/of milieu en de ernst, schaal en onomkeerbaarheid van de schending. Dit betekent:

- Ernst verwijst naar de heftigheid van de negatieve impact.
- Met Schaal wordt het bereik van het gevolg bedoeld, bijvoorbeeld het aantal mensen dat wordt getroffen of kan worden getroffen of de omvang van de milieuschade.
- Onomkeerbaarheid verwijst naar de grenzen aan de mogelijkheden om de situatie van de getroffen personen of het milieu te herstellen zodat deze overeenkomt met de situatie die vooraf ging aan de negatieve impact.

Door het periodiek screenen van de beleggingen in de Achmea IM beleggingsfondsen en het beleggingsuniversum, kunnen we risico's (negatieve impact) voor de samenleving en milieu, identificeren.

Door middel van het Normatieve engagementprogramma (zie tevens paragraaf 3 Achmea IM is een betrokken belegger), spreken we ondernemingen aan op hun gedrag om zo de (potentiële) negatieve impact te voorkomen of te verminderen. Over het monitoren van voortgang en de resultaten van dialoog rapporteren wij periodiek. Wanneer een onderneming schade heeft veroorzaakt aan samenleving of milieu zal Achmea IM de onderneming nadrukkelijk oproepen tot herstel- en verhaalmogelijkheden voor degene die schade hebben geleden. Een uitvoerige beschrijving van het (due diligence) screenings proces is terug te lezen in bijlage 1.

2.3 Uitsluiten van ondernemingen en landen

Achmea IM kiest er voor om niet te beleggen in bepaalde ondernemingen (dit geldt zowel voor aandelen als bedrijfsobligaties). Het betreft ondernemingen met betrokkenheid bij de volgende producten:

- Controversiële wapens (nucleaire-, biologische- en chemische wapens, landmijnen, clusterbommen, witte fosfor en verarmd uranium). Zie tevens bijlage 2;
- Tabak;
- Fossiele brandstoffen zoals olie en gas, steenkolen, teerzanden, schaliegas en -olie en Arctisch gas en -olie³.

Gedrag van ondernemingen

Achmea IM kan ook overgaan tot uitsluiten op basis van gedrag. Wij sluiten ondernemingen uit die de uitgangspunten van het UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of de UN Guiding Principles on Business and Human Rights schenden. Indien de onderneming niet langer meer de internationale normen schendt dan mag er weer in die onderneming belegd worden.

Daarnaast verwacht Achmea IM dat bedrijven voldoen aan de vereisten van goed bestuur zoals deze in de SFDR zijn verwoord. Dit betreft met name:

1. Goede managementstructuren;
2. Betrekkingen met werknemers;
3. Beloning van het betrokken personeel, en;
4. Naleving van de belastingwetgeving.

3. Bepaalde uitsluiting, zie tevens uitwerking thema klimaat.

Indien bedrijven zeer slecht presteren op het gebied van goed bestuur worden deze uitgesloten. Dit wordt beoordeeld aan de hand van informatie van onafhankelijke ESG data leveranciers.

Landen

Ook staatsobligaties worden uitgesloten van beleggingen, wanneer deze landen mensenrechten en arbeidsnormen schenden. Het gaat daarbij niet zo zeer om de vraag of de overheden internationale conventies en verdragen hebben ondertekend, maar of landen deze afspraken daadwerkelijk naleven. Naast de EU-sanctielijst en de VN-sanctielijst worden de prestaties van de landen in de Freedom in the World index (mensenrechten), de ITUC Global Rights index (arbeidsnormen) en de Corruption Perception Index (corruptie) als vertrekpunt gebruikt bij het opstellen van een MVB landenuitsluitingslijst.

Staatsbedrijven van uitgesloten landen

In aansluiting op het landenbeleid kiest Achmea IM ervoor om niet te beleggen in bedrijven in die landen waar het uitgesloten land een meerderheidsbelang in heeft. Passend bij het thema gezondheid kan Achmea IM besluiten om bedrijven, gerelateerd aan gezondheidszorg in die landen waar het uitgesloten land een meerderheidsbelang heeft, niet uit te sluiten van beleggingen.

De lijst met uitgesloten ondernemingen en landen wordt tweemaal per jaar op de website van Achmea IM gepubliceerd. Achmea IM zal bij een geactualiseerde uitsluitingslijst ervoor zorgen dat binnen een redelijke termijn de uitgesloten ondernemingen en landen niet meer in de portefeuilles van de beleggingsfondsen van Achmea IM zijn opgenomen. Mutaties in de beleggingsportefeuilles, door bijvoorbeeld corporate actions, beleggingen buiten de reguliere benchmark of wijzigingen in de benchmark, worden tussentijds niet aan de uitsluitingslijsten getoetst. Ook wordt de beschikbare ESG-informatie niet getoetst op volledigheid. Hierdoor is het mogelijk dat er wordt belegd in landen en ondernemingen die op de uitsluitingslijst staan of die conform de in het MVB-beleid opgenomen ESG-normen, uitgesloten hadden moeten worden. Op het eerst volgende moment van het opstellen van de uitsluitingslijst worden de beleggingsportefeuilles en benchmarks opnieuw getoetst.

2.4 Achmea IM is een betrokken belegger

Achmea IM gaat in gesprek met ondernemingen waarin wij namens beleggingsinstellingen/klanten beleggen. Daarnaast maken wij actief gebruik van onze aandeelhoudersrechten om duurzame langetermijnwaardecreatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wij namens beleggingsinstellingen/klanten beleggen. Daarbij besteden wij aandacht aan de strategie, duurzaamheid en corporate governance van ondernemingen.

A. Voeren van dialogen met ondernemingen: engagement

Achmea IM maakt onderscheid tussen twee soorten engagement: Normatieve engagement en Thematische engagement.

Normatieve engagement

Het doel van het Normatieve engagementprogramma is controverses met internationale normen te stoppen of te voorkomen. Het betreffen de inter-nationale normen van het UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multi-nationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on business and Human Rights. Controverses zijn situaties waarbij er sprake is van een mogelijk negatieve ernstige impact, incidenten of vragen over het gedrag van een bedrijf, maar waarbij de feiten nog niet definitief zijn vastgesteld, waarbij de schade indirect is of waarbij herstelmaatregelen worden genomen. Controverses vergroten het risico op nadelige gevolgen voor de onderneming, haar directe omgeving zoals lokale gemeenschappen of het milieu en voor andere belanghebbenden. Activiteiten die (mogelijk) leiden tot een controverse of schending van de internationale normen staan veelal in de belangstelling van niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en de media. In de praktijk leidt dit vaak tot rechtszaken, die boetes of het uitbetalen van schade-claims

door de ondernemingen tot gevolg kunnen hebben. Dit zijn directe negatieve financiële effecten, die Achmea IM wil stoppen of voorkomen.

Thematische engagement

Het Thematische engagementprogramma heeft een andere doelgroep dan Normatieve engagement. Hier staan niet de ondernemingen met controverses centraal, maar juist ondernemingen die zowel financieel als maatschappelijk op bepaalde thema's hun prestaties kunnen verbeteren. De thema's waarop engagement plaatsvindt, zijn passend binnen de speerpunten van Achmea IM. Bij de keuze van een thema spelen de volgende zaken een rol:

- Materialiteit van het thema;
- Sociale of ecologische relevantie van het thema;
- Omvang van de onderneming in de beleggingsportefeuilles van de beleggingsfondsen van Achmea IM (zowel aandelen als bedrijfsobligaties);
- Succeskans van de dialoog.

Omdat Achmea IM en haar klanten onderdeel zijn van de Nederlandse samenleving, besteedt Achmea IM binnen het Thematische engagement-programma extra aandacht aan Nederlandse ondernemingen.

In het ESG Nederland engagementtraject gaat Achmea IM in gesprek met Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Dit valt veelal samen met het aandeelhouder-vergaderingenseizoen. Deze dialogen vinden vaak in collectief verband plaats, in samenwerking met andere Nederlandse institutionele beleggers en Eumedion, het Nederlandse platform voor institutionele beleggers ter bevordering van goed

ondernemingsbestuur en duurzaamheidsbeleid. Het gezamenlijke doel is de beïnvloeding van governance en duurzaamheidsthema's, veelal ingegeven door de actualiteit van de aandeelhouders-vergadering. Te denken valt aan beloningsbeleid, benoeming van bestuurders, fusies & overnames en sociaal- en milieubeleid. Het thema ESG Nederland heeft een ander karakter dan het reguliere engagement programma aangezien de agenda van de aandeelhoudersvergaderingen hier veelal leidend is.

Collectieve engagement en initiatieven

Achmea IM is aangesloten bij een aantal (inter)nationale samenwerkings-verbanden ter bevordering, ontwikkeling of uitdraging van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Daarnaast is Achmea IM ondertekenaar van een aantal initiatieven, waaronder investor statements, die passen binnen de speerpunthema's van Achmea IM en haar klanten.

Ten slotte trekt Achmea IM, waar mogelijk, op met andere institutionele beleggers, bijvoorbeeld daar waar collectieve dialoog met ondernemingen of internationale beleidsmakers (zoals overheden) effectiever is dan op individuele basis. Een actueel overzicht is terug te vinden in het MVB halfjaarverslag op de website van Achmea IM.

Engagement met overheden

Achmea IM voert incidenteel ook engagement met overheden en multilaterale organisaties. Engagement met overheden is, vanuit de rol van belegger, het voeren van de dialoog met overheden met als doel E, S en G doelstellingen te verwezenlijken. De dialoog kan via verschillende kanalen plaatsvinden, van direct contact met het overheidsagentschap dat staatsleningen uitgeeft, het deelnemen aan consultaties tot het maken van een publiek statement richting multilaterale organisaties.

Dit type engagement verschilt van engagement met bedrijven aangezien de positie van een belegger ten opzichte van een overheid fundamenteel verschilt van de positie ten opzichte van een (beursgenoteerd) bedrijf. Een belangrijk aandachtspunt in engagement activiteiten met overheden is de afweging tussen het uitoefenen van invloed als belegger en het respecteren van democratische processen. Daarbij is dit type engagement niet bedoeld als een lobby activiteit. Een belangrijk verschil met lobbyen is dat bij engagement met overheden niet het eigen belang voorop staat, maar juist het behalen van maatschappelijke doelen.

We kiezen voor een twee sporenbeleid voor onze engagement met overheden. Ten eerste inventariseren en screenen we relevante collectieve initiatieven voor engagement met overheden die zijn geïnitieerd door andere investeerders en andere partijen. Ten tweede nemen we als Achmea IM ook zelf het initiatief voor het voeren van engagement met overheden.

Escalatiestrategie door bredere inzet van aandeelhoudersrechten en uitsluiting

Achmea IM hanteert een escalatiestrategie voor het geval dat dialogen met ondernemingen uit de engagement programma's onvoldoende voortgang boeken. Als eerste wordt gekeken of de dialoog geïntensiveerd kan worden met andere (hoger geplaatste) contact personen of door het versturen (al dan niet gezamenlijk met andere beleggers) van een urgentiebrief aan het bestuur. Mocht dit geen effect hebben dan kan Achmea IM haar aandeelhoudersrechten inzetten, zoals:

- Tegen stemmen op bepaalde agendapunten bij onvoldoende openheid en voortgang bij de engagement. Zo kan tegen het remuneratiebeleid worden gestemd indien ESG hierin onderbelicht is of tegen benoemingen worden gestemd indien de ESG-kennis binnen het bestuur onder de maat is. De onderneming kan over de voorgenomen steminstructie actief worden geïnformeerd om ons standpunt kracht bij te zetten;
- Het stellen van vragen op de aandeelhoudersvergaderingen;
- Het plaatsen van aandeelhoudersresoluties op de agenda van de aandeelhoudersvergadering.

De inzet van deze aandeelhoudersrechten bij ondernemingen waar de dialoog stagneert wordt op case-by-case basis overwogen. Hierbij wordt meegewogen of het opportuun en effectief is. De inzet van aandeelhouders-rechten wordt alleen ingezet wanneer zij een duidelijke link hebben met en bijdragen aan de thema's en prioriteiten zoals geïdentificeerd in dit MVB-beleid. Wanneer er wordt tegengestemd op een van de relevante agendapunten wordt de reden vermeld en vastgelegd. Dit is terug te vinden op de website van Achmea IM. Wanneer na verloop van tijd en na meerdere escalatiestappen onvoldoende resultaat wordt geboekt is overgaan tot uitsluiting een reële optie.

B. Corporate governance en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Corporate governance wordt vaak vertaald met goed ondernemingsbestuur. Het heeft betrekking op de verhouding tussen de verschillende organen van de onderneming zoals raad van bestuur, raad van commissarissen, aandeelhouders en andere belanghebbenden. Hierbij spelen rekenschap, transparantie en toezicht een centrale rol. Achmea IM belegt met de aandelenfondsen wereldwijd in beursgenoteerde ondernemingen en is daardoor ook aandeelhouder.

Betrokken belegger

Achmea IM is ervan overtuigd dat goede corporate governance bijdraagt aan de duurzame lange termijn waardecreatie van ondernemingen waarin de beleggingsfondsen van Achmea IM beleggen. Achmea IM is een betrokken belegger en maakt daarom actief gebruik van aandeelhoudersrechten. Zo gaan wij in gesprek met ondernemingen en stemmen wij op aandeelhoudersvergaderingen om duurzame langetermijnwaardecreatie bij ondernemingen te stimuleren.

Corporate governance uitgangspunten

Het stembeleid van Achmea IM is mede gebaseerd op de normen en best practices op het gebied van corporate governance zoals die van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en die van het International Corporate Governance Network (ICGN). Daarnaast worden voor elke afzonderlijke markt toepasselijke nationale wet- en regelgeving, lokale marktnormen en codes op het gebied van corporate governance toegepast bij het uitoefenen van stemrechten. Achmea IM stemt met alle beschikbare aandelen in de aandelenfondsen op de aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen waarin wij beleggen. Dit betekent dat ook gestemd wordt in markten waar speciale eisen gelden voor het uitoefenen van stemrechten. Bijvoorbeeld in landen waar een speciale volmacht is vereist of in landen waar aandelen tijdelijk worden geblokkeerd in de periode voor de aandeelhoudersvergadering.

Achmea IM stembeleid

Achmea IM heeft het stembeleid op haar website gepubliceerd en rapporteert met een online rapportagetool over hoe zij per aandeelhoudersvergadering heeft gestemd. Omdat het niet mogelijk is om alle aandeelhoudersvergaderingen in persoon te bezoeken, maakt Achmea IM gebruik van het stemplatform van Institutional Shareholders Services (ISS). Daarnaast maakt ISS stemanalyses en stelt adviezen op in lijn met het stembeleid van Achmea IM. De op maat gemaakte stemanalyses worden vervolgens gebruikt bij het uitoefenen van stemrechten.

Aandeelhoudersvoorstellen

In toenemende mate staan aandeelhoudersvoorstellen op de agenda van de aandeelhoudersvergadering. Achmea IM vindt het belangrijk de aandeelhoudersvoorstellen te steunen die in het verlengde liggen van de speerpunten Mensenrechten & Arbeidsnormen, Biodiversiteit, Klimaat en Gezondheid. Daarnaast kunnen wij er voor kiezen om aandeelhoudersvoorstellen (mede) in te dienen. Mocht het aandeelhoudersvoorstel geagendeerd worden, dan zal Achmea IM desgewenst een toelichting geven op de aandeelhoudersvergadering.

Verantwoording stemgedrag

Achmea IM is transparant over hoe zij heeft gestemd op aandeelhoudersvergaderingen. Op onze website rapporteren wij via een online tool per aandeelhoudersvergadering hoe wij hebben gestemd. In het geval dat wij tegen een agendapunt stemmen, geven wij een korte toelichting in de online tool op onze website. Daarnaast rapporteren wij elk kwartaal over het aantal aandeelhoudersvergaderingen waarop is gestemd en de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van corporate governance.

In het Achmea IM halfjaarverslag Maatschappelijk Verantwoord Beleggen geven we een toelichting op belangrijke en opvallende aandeelhoudersvergaderingen en geven we aan hoe we de relevante principes van de Nederlandse Corporate Governance Code naleven.

Uitlenen van aandelen

Achmea IM kiest er expliciet voor om geen aandelen van de portefeuilles van beleggingsfondsen uit te lenen. Op deze wijze borgen wij dat we zelf het stemrecht kunnen uitoefenen op de aandelen in de beleggingsfondsen.

2.5 Integratie van duurzaamheidsinformatie in het beleggingsproces

Het meenemen van Ecologisch, Sociaal en Goed bestuur informatie in het beleggingsproces wordt ESG-integratie genoemd. In de meeste Achmea IM beleggingsfondsen is het meenemen van ESG-informatie een structureel onderdeel van het beleggingsproces. We zijn ervan overtuigd dat het inzichtelijk maken van ESG-informatie bijdraagt aan betere beleggingen.

We integreren deze informatie daarom waar mogelijk in het beleggingsproces in de door ons intern beheerde Achmea IM beleggingsfondsen voor aandelen en bedrijfsobligaties. De hieronder beschreven ESG-integratie wordt toegepast door de aandelen en bedrijfsobligaties beleggingsteams van Achmea IM.

Aandelen

ESG-informatie vormt een integraal onderdeel van het aandelen-beleggingsproces. In de samenstelling van de portefeuilles wordt ESG-informatie meegenomen. Allereerst benutten we de ESG-score, om het ESG-profiel van de portefeuille te verbeteren ten opzichte van de benchmark en daarmee ESG-risico's te beperken.

Naast de verbetering op de generieke ESG-score stellen wij de portefeuille zo samen zodat de portefeuille ook op de Achmea IM thema's Klimaat en Biodiversiteit een verbeterd profiel heeft ten opzichte van de benchmark. Hiervoor gebruiken wij op maat gemaakte scores die de mate van ESG reflecteren. Door sturing te geven aan de ESG-scores kunnen wij de portefeuille meer in lijn met de Achmea IM MVB-thema's brengen. De CO₂-reductiedoelstellingen worden vanaf 2022 in lijn gebracht met het ambitiethema Klimaat.

Bedrijfsobligaties

ESG-informatie kan een materiële impact hebben op de financiële performance van een onderneming. Daarom analyseren wij voor elke onderneming in de portefeuilles grondig het ESG-risico. Bij hogere ESG-risico's verlangen we een hogere kredietopslag.

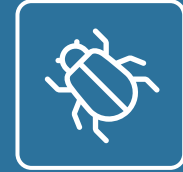
In de portefeuilleconstructie kunnen we additionele maatregelen nemen om het ESG-profiel van de portefeuilles verder te versterken en de CO₂-intensiteit verder te verlagen. De CO₂-reductiedoelstellingen worden vanaf 2022 in lijn gebracht met het ambitiethema Klimaat.

3. Thema's van Achmea Investment Management

Thema 1
Mensenrechten
en Arbeidsnormen

Thema 2
Biodiversiteit

Thema 3
Klimaat

Thema 4
Gezondheid

3.1 Mensenrechten en Arbeidsnormen

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948) vormt de basis voor de invulling van het thema mensenrechten. Deze internationaal breed geaccepteerde verklaring van de Verenigde Naties schept het kader waarbinnen de internationale gemeenschap de mensenrechten moet respecteren. Daarnaast publiceerde de Verenigde Naties (2011) het raamwerk “de Guiding Principles on Business and Human rights” over hoe ondernemingen rekening moeten houden met mensenrechten. Met het UN Global Compact is een kader uitgewerkt waarmee ondernemingen invulling moeten geven aan het thema mensenrechten.

De Declaration of Fundamental Principles and Rights at Work van de International Labour Organisation (ILO) vormt de basis voor de invulling van het arbeidsnormen. In deze verklaring zijn fundamentele werknemersrechten beschreven, onder meer over het recht op vereniging, het verbod op discriminatie op de werkvloer, het verbod op gedwongen arbeid en het afschaffen van kinderarbeid. Binnen het UN Global Compact is uitgewerkt hoe ondernemingen deze arbeidsnormen moeten respecteren.

Achmea IM draagt met de inzet van de verschillen instrumenten bij tot het voorkomen en/of verminderen van schendingen van mensenrechten en arbeidsnormen door ondernemingen in de beleggingsportefeuilles van onze liquide beleggingsfondsen⁴. Naast de normatieve overweging om niet te willen beleggen in ondernemingen die mensenrechten en arbeidsnormen schenden, draagt het tevens bij om reputatie-, financiële- en sociale risico's van onze beleggingsfondsen te beheersen.

Uitsluiten van ondernemingen en landen

Achmea IM beleggingsfondsen beleggen niet direct in:

- Ondernemingen die de internationale normen schenden, zoals op het gebied van mensenrechten arbeidsnormen. Het gaat hier om normen zoals genoemd in de uitgangspunten van het UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human rights.

Achmea IM hanteert een robuust proces waarin de ernst van de controverse, de bereidheid van de onderneming om in dialoog te gaan met Achmea IM en de maatregelen die de onderneming treft om de controverse op te heffen meewegen in de besluitvorming om een onderneming uit te sluiten.

- Ondernemingen die controversiële wapens produceren⁵. Achmea IM vindt wapens controversieel als deze wapens onevenredig veel leed en slachtoffers veroorzaken en geen onderscheid maken tussen burgerdoelen en militaire doelen. Controversiële wapens veroorzaken ook na afloop van het conflict veel slachtoffers en ontwrichten de economie en maatschappij. Het gaat hierbij om nucleaire, biologische en chemische wapens, landmijnen, clustermunition, witte fosfor en verarmd uranium.
- Landen waar machthebbers op systematische wijze de fundamentele mensenrechten op grove wijze schenden en landen die het non-proliferatie verdrag schenden. De beleggingsfondsen van Achmea IM beleggen niet in staatsobligaties van landen die zijn uitgesloten. Een belangrijk handvat bij het uitvoeren van het landenuitsluitingsbeleid is de Sanctiewet 1977⁶. Daarnaast worden de prestaties van de landen in de Freedom in the World index, de ITUC Global Rights index en de Corruption Perception Index als vertrekpunt gebruikt bij het opstellen van een landenuitsluitingslijst.

4. Dit betreft de beleggingscategorieën aandelen, bedrijfsobligaties en high yield.

5. Zie bijlage 2 voor criteria.

6. De Sanctiewet 1977 is een kaderwet en is de grondslag.

Dialogo voeren met ondernemingen

Achmea IM voert de dialoog met ondernemingen die een controverse hebben met de uitgangspunten van het UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of de UN Guiding Principles on Business and Human rights. Hierbij gaat het onder meer om thema's zoals het individuele recht op zelfbeschikking, het respecteren van rechten van inheemse bevolking en de vrijheid van meningsuiting en om thema's zoals beperking van vrijheid van vereniging en recht op collectieve onderhandelen, gebruik van dwang- en kinderarbeid in de toeleveringsketen en discriminatie met betrekking tot arbeid en beroep.

Daarnaast voert Achmea IM thematische dialogen met ondernemingen die actief zijn in specifieke sectoren, ketens of regio's waarvan we de risico's op controverses op het gebied van mensenrechten en arbeidsnormen hoog inschatten. Hierbij identificeren wij de best-practices in de markt/sector en sporen wij achterblijvers via de dialoog aan om deze best-practices (op onderdelen) te adopteren.

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen is een belangrijke manier om invulling te geven aan de rol van betrokken belegger en om invloed uit te oefenen op ondernemingen. Naast onderwerpen als de benoeming van bestuurders, het goedkeuren van de jaarrekening, beloningsbeleid en de uitgifte van aandelen staan er steeds vaker aandeelhoudersvoorstellen op de agenda. Aandeelhoudersvoorstellen gerelateerd aan mensenrechten en arbeidsnormen zijn bijvoorbeeld de oproep tot diversiteit bij de benoeming van leden van het bestuur, rapportage over het aantal (dodelijke) ongevallen op de werkvloer, een oproep tot beleid en rapportage ter voorkoming van discriminatie op de werkvloer en het instellen van een commissie voor mensenrechten binnen het bestuur.

Achmea IM heeft in het stembeleid extra oog voor aan mensenrechten en arbeidsnormen gerelateerde agendapunten. Daarnaast dienen wij waar relevant en realistisch zelf aandeelhoudersresoluties (mede) in bij ondernemingen waar materiële mensenrechten- en arbeidsnormenkwesties spelen.

Integratie in het beleggingsproces

Binnen de interne beleggingsprocessen wordt rekening gehouden met Ecologische, Sociale en Goed bestuur informatie (ESG). Mensenrechten en arbeidsnormen maken een integraal onderdeel uit van de Sociale pijler. Binnen de beleggingscategorieën aandelen en bedrijfsobligaties wordt ESG-informatie meegenomen in het beleggingsproces.

Impactbeleggen⁷: kansengelijkheid

Achmea IM biedt institutionele beleggers de mogelijkheid om invulling te geven aan impactbeleggen. Een van de thema's waar Achmea IM institutionele beleggers in ondersteunt betreft kansengelijkheid. Wereldwijd hebben miljoenen mensen beperkte toegang tot essentiële financiële diensten: zo heeft in ontwikkelingslanden slechts 37% van de vrouwen een bankrekening, tegenover 46% van de mannen. Kleine ondernemers en boeren worden vaak buitengesloten van financiering, waardoor hun economische potentieel onbenut blijft. Daarnaast kampen 1,6 miljard mensen wereldwijd met een tekort aan betaalbare huisvesting, in Nederland naar schatting 315.000 mensen (PBL, 2022). Achmea IM faciliteert institutionele beleggers in het beleggen in projecten die deze ongelijkheid aanpakken, zoals leningen voor vrouwelijke ondernemers en financiering van betaalbare woningen. Door gerichte investeringen wordt bijvoorbeeld de toegang tot financiële middelen vergroot, economische groei gestimuleerd en draagt het bijvoorbeeld bij om de wooncrisis te verlichten.

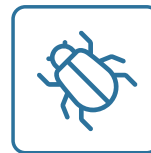
Samenwerken en onderschrijven van initiatieven

Achmea IM ondersteunt de volgende initiatieven op het gebied van mensenrechten en arbeidsnormen:

- Investor Alliance for Human Rights
- Platform Living Wage for Financials
- Workforce Disclosure Initiative

Daarnaast is Achmea IM ondertekenaar van een aantal initiatieven, waaronder investor statements. Ten slotte trekt Achmea IM op met andere institutionele beleggers, bijvoorbeeld waar de collectieve dialoog effectiever is dan de individuele. Een actueel overzicht hiervan is terug te vinden in het MVB-halfjaarverslag dat op de website van Achmea IM staat.

7. Dit betreft geen Achmea IM beleggingsfondsoptlossing. Binnen de fiduciaire dienstverlening bieden we klanten de mogelijkheid tot selecteren van impact beleggingsoplossingen.

3.2 Biodiversiteit

Achmea IM hecht grote waarde aan een leefbare omgeving voor toekomstige generaties. Daarom vinden wij het belangrijk om extra nadruk te leggen op het thema Biodiversiteit. Voor dit thema vormt het UN Global Compact een van de pijlers. Binnen dit kader is voor het bedrijfsleven uitgewerkt hoe zij zich moeten gedragen in lijn met de Rio Declaration on Environment & Development van de Verenigde Naties (1992). Hierin zijn onder andere principes opgenomen zoals het preventie- en voorzichtigheidsprincipe en het principe dat de vervuiler betaalt. Ook andere conventies zoals bijvoorbeeld het UN Convention on Biological Diversity (1992) vormen een basis voor het thema Biodiversiteit.

Biodiversiteitsverlies is één van de grootste risico's voor onze economie en samenleving, dit stellen onder andere het World Economic Forum, De Nederlandsche Bank en het Planbureau voor de Leefomgeving. Beleggingsportefeuilles zijn blootgesteld aan fysieke, transitie en reputatierisico's door het verlies van biodiversiteit. Zo hebben Nederlandse financiële instellingen wereldwijd voor ruim 500 miljard euro aan bedrijven gefinancierd die afhankelijk zijn van biodiversiteit⁸ Achmea IM zet zich actief in voor het behouden de verbetering van biodiversiteit via haar beleggingsfondsen en door samenwerking, beleidsvorming, engagement, ESG-integratie en uitsluitingen.

8. DNB (2020), Biodiversiteit en de financiële sector: een kruisbestuiving? - <https://www.dnb.nl/algemeen-nieuws/2020/biodiversiteit-en-de-financiële-sector-een-kruisbestuiving/>.

Achmea IM wil de inzet op het thema biodiversiteit verder uitbreiden, door:

- We meten de biodiversiteitsimpact van onze liquide beleggingsfondsen en aan de hand hiervan kunnen we concrete doelen stellen die de negatieve impact op biodiversiteit beperken en de positieve impact vergroten.
- Een biodiversiteitsbeleid op te stellen voor onze liquide beleggings-fondsen en krachten te bundelen met onze klanten om het belang van behoud van biodiversiteit verder uit te dragen. Dit doen we onder andere door hen te informeren over risico's van biodiversiteitsverlies en de mogelijkheden om deze risico's te beperken via de beleggingen.
- Meer en langdurige engagements te voeren met ondernemingen die een grote negatieve impact hebben op biodiversiteit. Dit zetten we, indien nodig, kracht bij via stemmen en uitsluiten.

Lees meer: [Aanpak biodiversiteitsverlies en Het belang van bossen: ontbossing aanpakken in de beleggingsfondsen](#)

Water

Water is de basis voor leven op aarde en een belangrijke grondstof voor vele productieprocessen. Toch is de beschikbaarheid van water niet vanzelfsprekend. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een stijging van de temperatuur, een verandering in neerslagpatronen als gevolgen van het veranderende klimaat en de toenemende vraag naar water. Wereldwijd worden jaarlijks 55 miljoen mensen getroffen door droogte⁹. Maar ook een overvloed aan water kan voor problemen zorgen in de vorm van overstromingen. Daarnaast is onvoldoende toegang tot schoonwater een belangrijke oorzaak voor sterftegevalen en ziekten in lage- en middeninkomenslanden¹⁰. Water is dan ook door het World Economic Forum aangewezen als een belangrijk risico en een steeds prominenter bron van conflicten. Immers, als er onvoldoende water van goede kwaliteit beschikbaar is kan niet meer aan alle vraag naar water voldaan worden.

Water is niet alleen een op zichzelf staand ESG-thema, maar ook de verbinding tussen verschillende ESG-thema's, namelijk Klimaatverandering, Mensenrechten, Gezondheid en Biodiversiteit. Zo zal de impact van klimaatverandering met name via water gevoeld worden. Denk aan 2022 waarin de droogte in Europa grote effecten had op natuur en de energieproductie door gebrek aan koelwater als watertransport over Europese rivieren. Ook is er een duidelijke verbinding met mensenrechten. Toegang tot schoon drinkwater is een mensenrecht, maar is verre van vanzelfsprekend. Juist in gebieden waar steeds minder schoon water beschikbaar is en de vraag naar water toeneemt. Schoon water is bovendien essentieel voor goede sanitaire voorzieningen en daarmee gezondheid. Watervervuiling heeft een direct effect op de gezondheid van mensen wereldwijd.

9. Drought (who.int).

10. Water Sanitation and Health (who.int).

Tot slot is water een belangrijke voorwaarde voor een goede biodiversiteit, zowel op het land als in het water. Een gebrek aan water en/of een slechte waterkwaliteit hebben een negatief effect op de gezondheid van ecosystemen.

Lees meer:

Een aanpak voor waterproblematiek

Achmea IM wil de inzet op het thema water verder uitbreiden, door:

- Inzicht in onze beleggingsportefeuilles vergroten: We brengen de meest materiële bedrijven en sectoren op het thema Water in onze beleggingsportefeuille in kaart.
- De positie van Water in active ownership versterken: Op basis van de analyse van onze beleggingsportefeuille op het thema Water selecteren we de ondernemingen met de meest materiële impact op het thema Water voor engagement. Van deze ondernemingen verwachten we dat ze:
 - Sturen op en rapporteren over het verbeteren van hun waterimpact.
 - Sturing geven aan hun beloningsbeleid gebaseerd op deze positieve maatschappelijke impact.
- Leidende rol in de samenwerking met andere beleggers: We spelen nu al een actieve rol in het Valuing Water Finance Initiative. Daarnaast bouwen we voort op onze eerdere samenwerking met WWF en Deltares. We starten daarom een onderzoek met als doel ESG-data op het thema Water te verbeteren. Wij nodigen andere investeerders uit om met ons hierop samen te werken. De uitkomsten van dit onderzoek passen we toe in ons beleggingsproces en ons active ownership.

Uitsluiten van ondernemingen

De Achmea IM beleggingsfondsen beleggen zelf niet direct in ondernemingen die de milieunormen schenden op basis van de uitgangspunten van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Achmea IM hanteert een robuust proces waarin de ernst van de controverse, de bereidheid van de onderneming om in dialoog te gaan met Achmea IM en de maatregelen die de onderneming treft om de controverse op te heffen mee worden gewogen in de besluitvorming om een onderneming uit te sluiten.

Dialoog voeren met ondernemingen

Achmea IM voert de dialoog met ondernemingen die een controverse hebben met uitgangspunten van het VN Global Compact of de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan het thema biodiversiteit. Het gaat dan bijvoorbeeld om grond en water-vervuiling of het bedreigen van de biodiversiteit. Daarnaast wordt binnen het thematisch engagement programma specifiek aandacht besteed aan bio-diversiteit en gerelateerde onderwerpen zoals het gebruik van plastics en water.

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen is een belangrijke manier om invulling te geven aan de rol van betrokken belegger en om invloed uit te oefenen op ondernemingen. Naast onderwerpen als benoeming van bestuurders, het goedkeuren van de jaarrekening, beloningsbeleid en de uitgifte van aandelen staan steeds vaker aandeelhoudersvoorstellen op de agenda. Aandeelhoudersvoorstellen gerelateerd aan biodiversiteit en water zijn bijvoorbeeld een oproep tot het uitbrengen van milieurapportages, rapporteren over het opruimen van milieuvervuiling of de oproep tot rapporteren van watergebruik door de onderneming. Achmea IM heeft in het stembeleid extra oog voor biodiversiteit en water gerelateerde agendapunten. Daarnaast dienen wij waar relevant en realistisch zelf aandeelhoudersresoluties (mede) in bij ondernemingen waar materiële biodiversiteit en water kwesties spelen.

Integratie in het beleggingsproces

Binnen de interne beleggingsprocessen wordt rekening gehouden met Ecologische, Sociale en Goed bestuur informatie (ESG). Biodiversiteit en water maken een integraal onderdeel uit van de Ecologische pijler. Binnen de beleggingscategorieën aandelen en bedrijfsobligaties nemen we de ESG-informatie mee in het beleggingsproces.

Impact beleggen¹¹: Biodiversiteit en Water

Achmea IM biedt institutionele beleggers de mogelijkheid om invulling te geven aan impactbeleggen. Thema's waar Achmea IM institutionele beleggers in ondersteunt betreffen Biodiversiteit en Water. Het gaat om beleggingen die een positieve bijdrage leveren aan het behoud van biodiversiteit en de bescherming van waterbronnen, cruciale thema's gezien de huidige wereldwijde ecologische crises. Het verlies van biodiversiteit is alarmerend: naar schatting verdwijnen jaarlijks tot 150 diersoorten, en natuurlijke ecosystemen, zoals bossen en oceanen, worden ernstig uitgeput. Tegelijkertijd wordt door klimaatverandering en overmatig waterverbruik de druk op zoetwaterbronnen steeds groter, met als gevolg dat drinkwatertekorten en overstromingen toenemen.

Achmea IM faciliteert institutionele beleggers in het beleggen in biodiversiteits- en blue bonds, en impactfondsen die zich richten op biodiversiteitsbehoud, -herstel en circulaire productie.

Samenwerken en onderschrijven van initiatieven

Achmea IM is ondertekenaar van de Finance for Biodiversity Pledge. Achmea IM heeft zich tevens aangesloten bij het Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF). Ook volgen we het werk van de Taskforce for Nature Related Disclosures (TNFD) en het Science Based Targets for Nature initiatief (SBTN).

Ook steunt Achmea IM internationale engagementinitiatieven van FAIRR en Ceres. In het kader van engagement over plastic zet Achmea IM zich actief in voor een VN-verdrag om vervuiling door plastic aan te pakken.

11. Dit betreft geen Achmea IM beleggingsfondsoptlossing. Binnen de fiduciaire dienstverlening bieden we klanten de mogelijkheid tot selecteren van impact beleggingsoplossingen.

3.3 Klimaat

Tijdens de klimaatconferentie van de Verenigde Naties in Parijs eind 2015 (COP21) bereikten de bijna 200 deelnemende landen overeenstemming over een bindend klimaatakkoord. Daarmee moet de uitstoot van broeikasgassen worden teruggedrongen en de opwarming van de aarde worden beperkt tot maximaal 2°C met 1,5°C als streefwaarde. De wereldwijde broeikasgasuitstoot moet op basis van het klimaatakkoord in 2050 met 95 procent zijn teruggebracht ten opzichte van 1990. Voor de 1,5°C-doelstelling komt dit neer op een emissiereductie van meer dan 100%.

Beheersen klimaatgerelateerde beleggingsrisico's

Achmea IM ziet in klimaatverandering een urgent probleem dat de waarde van beleggingen en de winstgevendheid van de ondernemingen in het bijzonder, negatief kan beïnvloeden. Achmea IM ziet in klimaatverandering op korte en middellange termijn risico's, zoals de waardedaling voor specifieke beleggingen en voor de lange termijn risico's die materiële effecten op beleggingsfondsen kunnen hebben. Om de beleggingsrisico's uitgaande van de fysieke effecten van klimaatverandering en de mitigatie van klimaatverandering te identificeren en te beheersen, maar ook om bijhorende kansen te benutten, besteedt Achmea IM met de uitgangspunten voor maatschappelijk verantwoord beleggen specifieke aandacht aan klimaatverandering.

Bevorderen klimaatadaptatie en -mitigatiemaatregelen

Achmea IM wil vanuit haar rol als fonds-, vermogensbeheerder en institutionele belegger, ook bijdragen aan het aanpakken van de oorzaken van klimaatverandering (mitigatie), het verzachten van de gevolgen van klimaatverandering (adaptatie) en het bevorderen van de financiering van de energietransitie met als uiteindelijk doel het bereiken van een broeikasgas neutrale samenleving. Zie ook paragraaf impact beleggen klimaat.

Achmea IM werkt actief aan de transitie naar een klimaatneutrale samenleving in 2050. Hiervoor hebben we de volgende concrete doelstellingen geformuleerd:

- Achmea IM streeft naar minimaal 50% reductie van de CO₂-uitstoot in de liquide beleggingsfondsen in 2030 ten opzichte van ultimo 2020. Dit realiseren wij door een gemiddelde reductie van 7% per jaar. Deze doelstelling is voor de liquide beleggingsfondsen in 2022 geïmplementeerd. Onze langetermijn doelstelling is om uiterlijk in 2050 klimaatneutrale beleggingsfondsen te beheren.
- Achmea IM wil het verschil maken in de reële economie. Daarom zetten wij onze invloed in om bedrijven waarin we beleggen te stimuleren om de energietransitie te maken. Van de grootste bijdragers aan de CO₂-uitstoot (olie en gas, staal, cement en nutsbedrijven) verwachten wij een transitieplan dat is gekoppeld aan het beloningsbeleid. In de periode van 2022-2026 stemmen we tegen het beloningsbeleid als er geen transitieplan gekoppeld is aan het beloningsbeleid. Tussentijds evalueren we het effect. We passen dit toe voor onze aandelenfondsen en vragen onze klanten hier in mee te gaan.
- Achmea IM ontwikkelt producten om investeringsmogelijkheden te bieden die de energietransitie bespoedigen. Naast green bonds zal ook binnen de beleggingscategorie infrastructuur specifiek aandacht zijn voor klimaat en energietransitie.

Uitsluiten van ondernemingen¹²

Restrictief beleid ten aanzien van productie van olie en gas

Fossiele brandstoffen worden gezien als de belangrijkste veroorzaker van klimaat opwarming. Om verdere opwarming te voorkomen is het noodzakelijk dat het fossiele verbruik versneld wordt afgebouwd en dat er geen uitbreiding meer plaatsvindt. Het Internationaal Energie Agentschap (IEA) geeft aan dat door de snelle opmars van hernieuwbare energie er op termijn ook geen noodzaak meer is om nieuwe fossiele brandstoffen aan te boren.

Achmea IM verlangt van conventionele olie- en gasbedrijven dat ze voldoende investeren in hernieuwbare energie en een geloofwaardig plan voor de klimaattransitie hebben en tot uitvoer brengen.

Van bedrijven die meer dan 1% van hun omzet halen uit de productie van conventionele olie- en gas verwachten we dat ze investeren in hernieuwbare energie en een geloofwaardig transitieplan hebben. Hiervoor gebruiken we de volgende criteria:

1. Het bedrijf investeert een groeiend aandeel van de kapitaaluitgaven in hernieuwbare energie oplopend van tenminste 15% in 2025 tot tenminste 50% in 2030; en/of
2. Het bedrijf heeft een transitiestrategie gericht op een maximale temperatuurstijging van 2 graden. Dit meten we aan de hand van een Implied Temperature Rise (ITR) score van MSCI en de Carbon Performance Alignment score van het Transition Pathway Initiative (TPI).
3. Olie- en gasproducenten waarmee een engagement traject loopt om aan een van de bovenstaande doelstellingen te voldoen worden voorsnog niet uitgesloten.

Bedrijven die niet voldoen aan de bovenstaande criteria komen niet in aanmerking om in te beleggen. Deze toets vindt tweemaal per jaar plaats. Wanneer bedrijven wel weer voldoen aan de vereisten kunnen zij weer opgenomen worden in het beleggingsuniversum.

12. Dit betreft met name beursgenoteerde ondernemingen in de reguliere beleggingsindices. Private ondernemingen worden op basis van beschikbare informatie zo goed als mogelijk meegenomen in het screeningsproces.

Restrictief beleid steenkool

De doelstelling uit het klimaatakkoord van Parijs om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 2°C met 1,5°C als streefwaarde vereist onder meer het versneld koolstofarm maken van de wereldwijde energiesector.

Uit energiescenario modellen blijkt dat de geleidelijke uitfasering van kolencentrales wereldwijd rond het midden van de 21ste eeuw moet plaatsvinden. Hierbij zouden de EU en de OESO al tegen 2030 de afhankelijkheid van steenkool gereduceerd moeten hebben en voor de meerderheid van de opkomende economieën ligt deze datum tegen 2050 aan. De huidige steenkoolplannen zijn wereldwijd niet in overeenstemming met de doelstellingen uit het klimaatakkoord van Parijs en kunnen leiden tot een groot risico dat economieën en samenlevingen lopen als ze de huidige plannen zouden uitvoeren.

Om de doelstellingen uit het klimaatakkoord van Parijs te bereiken, moeten landen vervroegde uittreding van elektriciteitscentrales implementeren, het percentage steenkool in de energiemix verlagen en afzien van het bouwen van nieuwe capaciteit. De benodigde elektrificatie van ons mobiliteits-systeem en reductie van de afhankelijkheid van steenkool leiden tot de overtuiging dat mijnbouwondernemingen en elektriciteitsproducenten die zich voornamelijk op (thermische) steenkool richten geen toekomstbestendige bedrijfsvoering hebben.

Doelstelling

Achmea IM hanteert een restrictief beleid ten aanzien van steenkool. Het steenkoolbeleid is gericht op het delven en het gebruik van thermisch steenkool (inclusief bruinkool, bitumineuze, antraciet en stoomkolen). Ondernemingen worden uitgesloten van belegging als:

- A. De omzet van een onderneming voor meer dan 1% afkomstig is uit aan steenkoolgerelateerde activiteiten. De winning van thermische steenkool (inclusief bruinkool, bitumineuze, antraciet en stoomkolen) en de verkoop ervan aan externe partijen zijn relevant bij het bepalen van de aan steenkool gerelateerde omzet. Inkomsten uit kolenhandel worden vanwege databeperkingen vooralsnog niet meegenomen in deze berekening.
- B. De omzet van een onderneming voor meer dan 5% afkomstig is van elektriciteitsopwekking uit thermische steenkool (inclusief bruinkool, bitumineuze, antraciet en stoomkolen).

Restrictief beleid teerzanden

Uit teerzanden wordt teerzandolie gewonnen (bitumen). Teerzandolie wordt vooral op grote schaal gewonnen in Alberta, Canada. Er zijn twee verschillende methoden voor het produceren van olie uit teerzanden: dagbouw (open-pit mining) en door het gebruik van zogenaamde in situ technologie. Bitumen dicht bij het oppervlak wordt gedolven. Bitumen diep in de grond wordt geproduceerd met behulp van gespecialiseerde in situ extractietechnieken (verhitten met stoom en dan het vloeibaar geworden bitumen omhoog pompen).

De gemiddelde productie van teerzand is aanzienlijk meer CO₂-intensief dan de conventionele olieproductie en de intensiteit van ruwe olie uit teerzanden. Studies laten zien dat de intensiteit tot 40 procent hoger kan zijn dan meer conventionele ruwe olie.

De omschakeling naar een koolstofarme economie betekent in de praktijk dat wordt overgeschakeld van activiteiten met een hoge CO₂-uitstoot naar activiteiten met een lage CO₂-uitstoot. Hierbij wordt niet alleen de afhankelijkheid van steenkolen voor de energieproductie gereduceerd, maar dient op den duur ook de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen gereduceerd te worden (zelfs als ze goed functionerende CO₂ afvang- en opslagtechnologieën zouden hebben). Vanuit dit perspectief is het reduceren van de blootstelling aan teerzanden een logische aanvulling op het beleid naast steenkolen.

Doelstelling

Achmea IM hanteert een restrictief beleid ten aanzien van teerzanden. Ondernemingen worden uitgesloten van belegging als:

- De omzet van een onderneming voor meer dan 1% afkomstig is uit de winning van teerzand olie.

Restrictief beleid schaliegas en -olie

Schaliegas en -olie worden gewonnen uit gesteente door middel van fracking (kraken). Hierbij wordt een mengsel van water, zand en chemicaliën onder hoge druk in een boorput gepompt en worden kleine explosies veroorzaakt. Hierdoor kan het gas en de olie uit het gesteente worden geforceerd en worden opgepompt. Ook voor deze manier van olie- en gaswinning is veel energie nodig, wat de winning van deze fossiele brandstoffen energie intensief maakt. Vanwege de energie-intensiteit en hoge kosten van de technologie is deze vorm van olie- en gaswinning alleen interessant bij een hoge olie- en gasprijs.

De voorraden die potentieel gewonnen kunnen worden zijn enorm. Nadelen van schaliegas en -olie zijn het gebruik van grote hoeveelheden water en het gebruik van grote hoeveelheden chemicaliën.

Doelstelling

Achmea IM hanteert een restrictief beleid ten aanzien van schaliegas en -olie.

Ondernemingen worden uitgesloten van belegging als:

- De omzet van een onderneming voor meer dan 1% afkomstig is uit de winning van schaliegas en -olie.

Restrictief beleid Arctisch gas en olie

Vanwege de beschermde status van verschillende delen van het Arctisch gebied en de onherbergzame omstandigheden wordt er op dit moment nog weinig olie en gas gewonnen. Wel wordt er al geruime tijd naar olie en gas gezocht in het gebied. Boren naar olie en gas in het Arctisch gebied stuit op veel verzet vanwege:

- Vermeend grotere kans op ongelukken door de moeilijke omstandigheden waaronder geboord wordt;
- Verstoring van ongerepte natuur en kwetsbare biodiversiteit; en
- Zeer moeilijke omstandigheden voor schoonmaakoperaties in geval van lekkages.

Naast deze milieu impact speelt ook de vraag of het opportuun is om te investeren in nieuwe technologieën om te kunnen boren onder onherbergzame Arctische omstandigheden, terwijl klimaatverandering juist vraagt om een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen.

Doelstelling

Achmea IM hanteert een restrictief beleid ten aanzien van het winnen van olie en gas in het Arctisch gebied. Ondernemingen worden uitgesloten van belegging als:

- De omzet van een onderneming voor meer dan 1% afkomstig is uit de winning van olie en gas in het Arctisch gebied.

De gegevens voor het in praktijk brengen van het fossiele brandstoffen beleid zijn afkomstig van de onafhankelijke dienstverlener MSCI ESG en andere onafhankelijke databronnen zoals TPI. Het beleggingsuniversum van de relevante beleggingsfondsen wordt tweemaal per jaar getoetst aan de hand van de Achmea IM beleidscriteria. Ondernemingen worden uitgesloten van belegging en posities in ondernemingen worden verkocht als er een aantoonbare betrokkenheid is bij de productie van olie en gas en bij de winning van thermische steenkool, teerzanden, schalie olie en -gas en Arctische olie en -gas, conform de aangegeven criteria.

Dialoog voeren met ondernemingen

Achmea IM wenst vanuit een maatschappelijk perspectief druk uit te oefenen op ondernemingen met een hoge CO₂(e)- voetafdruk of met hoge kapitaalsinvesteringen in fossiele energievoorzieningen. Dit door een dialoog aan te gaan met klimaattransitie gevoelige ondernemingen en CO₂(e)-intensieve ondernemingen in het bijzonder.

Op deze wijze wil Achmea IM invloed uitoefenen met directe gevolgen op de reële economie en haar maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.

Achmea IM stelt zich op als betrokken belegger en brengt klimaat-verandering als speerpunt naar voren in ons engagementbeleid. De dialoog met ondernemingen zal waar mogelijk en realistisch gericht zijn op het verhogen van bewustzijn ten aanzien van klimaatrisico's en de afspraken uit het klimaatakkoord van Parijs, het bereiken van gedragsverandering en het verhogen van transparantie.

Doelstellingen

Meer concreet wordt de dialoog met ondernemingen gebruikt om:

- Geselecteerde ondernemingen te bewegen om een langetermijnklimaatstrategie te formuleren waarbij ze rekening houden met strategische en financiële risico's en kansen als gevolg van klimaatverandering, zoals veranderingen in beleid, mogelijke invoering of verhoging van een CO₂-prijs, markt- en technologische ontwikkelingen. Deze komen idealiter naar voren door een gedegen onderbouwde risicoanalyse inclusief het opstellen van een 2°C-scenarioanalyse.
- Kennis en expertise ten aanzien van klimaatverandering binnen besturen te bevorderen met als uiteindelijk doel de financiële risico's van klimaatverandering te beheersen en emissiereductiedoelen te integreren in de belangrijkste prestatie-indicatoren van het management.
- Ondernemingen te bewegen transparanter te rapporteren over de financiële risico's van klimaatverandering. Waarbij van ondernemingen wordt verwacht dat ze zich committeren aan meetbare doelen rondom klimaat en energie-efficiëntie waarbij ondernemingen zich verbinden aan wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen ('Science Based Targets') en waarbij de ondernemingen zich committeren aan:
 - De absolute uitstoot van broeikasgassen vanuit de eigen bedrijfsvoering, de keten, de geproduceerde producten en geleverde diensten en afkomstig van de werknemers te verminderen;
 - De ontwikkeling van producten en activiteiten die de uitstoot van broeikasgassen verminderen en inkomsten genereren voor een onderneming te stimuleren.

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen is een belangrijke manier om invulling te geven aan de rol van betrokken belegger en om invloed uit te oefenen op ondernemingen. Naast onderwerpen als de benoeming van bestuurders, het goedkeuren van de jaarrekening, beloningsbeleid en de uitgifte van aandelen staan steeds vaker aandeelhoudersvoorstellen op de agenda. Aandeelhoudersvoorstellen gerelateerd aan klimaat vragen vaak om transparantie en rapportage van ondernemingen over onder andere CO₂-uitstoot.

Daarnaast zijn voorstellen vaak gerelateerd aan het versnellen van de energietransitie en het inzetten van schone technologieën. Achmea IM heeft in het stembeleid extra oog voor klimaatverandering gerelateerde agendapunten. Waar relevant en realistisch dienen we (mede)aandeelhoudersresoluties in bij ondernemingen waar materiële klimaat-kwesties spelen. In lijn met het ambitiethema Klimaat wil Achmea IM het verschil maken in de reële economie. Daarom zetten wij onze invloed in om bedrijven waarin we investeren te stimuleren om de energietransitie te maken. Van de grootste bijdragers aan de CO₂-uitstoot (olie en gas, staal, cement en nutsbedrijven) verwachten wij een transitieplan dat is gekoppeld aan het beloningsbeleid.

In de periode van 2022-2026 stemmen we tegen het beloningsbeleid als dat niet het geval is. Tussentijds evalueren we het effect. We passen dit toe voor onze beleggingsfondsen en vragen onze klanten hier in mee te gaan.

Integratie in het beleggingsproces

Binnen de interne beleggingsprocessen houden we rekening met ESG-factoren. CO₂-uitstoot en klimaatverandering maakt een integraal onderdeel uit van de Ecologische pijler. Binnen de beleggingscategorieën aandelen, bedrijfsobligaties en staatsobligaties die door Achmea IM intern worden beheerd worden de ESG-factoren, waaronder CO₂-uitstoot, meegenomen in het beleggingsproces. Een omschrijving hiervan is terug te vinden op de website van Achmea IM.

In lijn met het ambitiethema Klimaat streeft Achmea IM naar minimaal 50% reductie van de CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van ultimo 2020 in de liquide¹³ beleggingsfondsen. Dit realiseren wij door een gemiddelde reductie van 7% per jaar. Onze lange termijn doelstelling is om uiterlijk 2050 een klimaatneutrale portefeuille te beheren. Achmea IM stimuleert en ondersteunt ook haar klanten om CO₂-reductie te realiseren binnen de beleggingsportefeuilles die wij van hen in beheer hebben. Wanneer de bedrijven, waarin de liquide beleggingsfondsen in beleggen, hun CO₂-uitstoot verminderen, komt het behalen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs een stap dichterbij. Dit is een belangrijke drijfveer voor Achmea IM. Daarnaast dragen we bij aan het verminderen van risico's die gepaard gaan met CO₂-uitstoot door CO₂-reductie in de beleggingen te realiseren.

13. Dit betreft de beleggingscategorieën aandelen, bedrijfsobligaties en high yield.

We verwachten namelijk dat de landen en ondernemingen in de portefeuilles van onze liquide beleggingsfondsen in de nabije toekomst toenemende regulering op dit vlak zullen ondervinden. Binnen de beleggingscategorie Infrastructuur is bijzondere aandacht voor mitigerende maatregelen in verband met klimaatverandering. Klimaatrisico's zijn complex en Achmea IM ziet het reduceren van de CO₂-voetafdruk niet als de enige manier om de werkelijke klimaatrisico's voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille te mitigeren. Daarom kijken wij verder en nemen we in onze analyses ook andere elementen mee die gerelateerd zijn aan klimaatverandering. Hierbij valt te denken aan blootstelling aan fysieke klimaatrisico's en de wijze waarop bedrijven voorbereid zijn op de energietransitie.

Lees meer:

[CO₂ reductie in de reële economie aanpak](#)

Impactbeleggen

Green bonds

Green bonds zijn obligaties waarvan de opbrengsten worden gebruikt om de energietransitie te financieren. Het betreft met name de financiering van projecten die een aantoonbaar positief effect hebben op klimaatverandering. Achmea IM ziet een relevante positieve bijdrage van dit type beleggings-instrument op het tegengaan van, en het aanpassen aan de risico's van klimaatverandering.

Wij gebruiken hierbij ons eigen onafhankelijke raamwerk om te beoordelen of green bonds wel voldoende groen zijn. Dit raamwerk is gebaseerd op de Green Bond Principles van de International Capital Market Association en de taxonomie van het Climate Bonds Initiative. Het geeft inzicht in de mate van vertrouwen dat de green bonds daadwerkelijk worden gebruikt voor financiering van groene projecten. Alleen door ons goedgekeurde obligaties worden opgenomen als zijnde green bonds.

Ook beleggen we voor onze klanten binnen de bestaande bedrijfs-, obligatie- en staatsobligatieportefeuilles in green bonds om een bijdrage te leveren aan de financiering van de benodigde energietransitie dan wel aan klimaatadaptatie.

Impactbeleggen in private markten¹⁴

Achmea IM biedt institutionele beleggers de mogelijkheid om naast green bonds, via impactbeleggingen in private markten bij te dragen aan de energietransitie en klimaatoplossingen. Deze investeringen moeten bijdragen aan de vermindering van CO₂-uitstoot, energiebesparing, en de overgang naar een duurzamere productiestructuur. De noodzaak om te investeren in duurzame energiebronnen en energie-efficiëntie is urgenter dan ooit: de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en de groeiende energievraag zetten het klimaat zwaar onder druk, wat resulteert in extreme weersomstandigheden, smeltende ijskappen, en stijgende zeespiegels.

Achmea IM faciliteert institutionele beleggers bij het investeren in onder andere hernieuwbare energieprojecten, duurzame infrastructuur en energie-efficiëntie en -besparing in productieprocessen. Hiermee kunnen beleggers een tastbare bijdrage leveren aan de energietransitie en het tegengaan van klimaatverandering.

14. Dit betreft geen Achmea IM beleggingsfondsoptlossing. Binnen de fiduciaire dienstverlening bieden we klanten de mogelijkheid tot selecteren van impact beleggingsoplossingen.

Samenwerken en onderschrijven van initiatieven

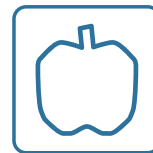
Om de aan klimaat gerelateerde beleggingsrisico's beter te begrijpen, te kwantificeren en te beheersen dient de beschikbaarheid, kwaliteit en standaardisatie van ESG-informatie toe te nemen en dienen ondernemingen op een eenduidige manier te rapporteren over duurzaamheid in het algemeen en over klimaatrisico's in het bijzonder.

Achmea IM is lid van het Carbon Disclosure Project (CDP) en stimuleert ondernemingen tot het publiceren van de CO₂-uitstoot via het CDP. Daarnaast hebben wij de investor statement rond Climate Lobbying ondertekend.

Ook is Achmea actief betrokken bij het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF). Achmea IM heeft zich aangesloten bij het Net Zero Asset Managers Initiative. Het NZAMI is een internationaal samenwerkingsverband van vermogensbeheerders die zich committeren aan een beleggings-portefeuille die netto geen CO₂-uitstoot heeft in 2050 in lijn met de 1.5 °C doelstellingen van Parijs.

Het Net Zero Asset Managers Initiative heeft de ambitie om reductiedoelstellingen te formuleren en jaarlijks verslag uit te brengen over de voortgang, met inbegrip van het om de vijf jaar aanscherpen van tussentijdse doelstellingen. De nadruk wordt hierbij gelegd op het realiseren van een CO₂-reductie in de reële economie en het investeren in klimaatoplossingen. Kennisdeling onder sectorgenoten en dialoog met klanten omtrent reductiedoelstellingen zijn hierin essentieel.

Achmea IM heeft zich gecommitteerd aan het Klimaatcommitment van de Nederlandse financiële sector. Jaarlijks publiceert Achmea IM het Klimaatactieplan over de voortgang en bijdragen aan het behalen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs.

3.4 Gezondheid

Gezondheid is een thema dat ons allemaal raakt, maar waar we als individu niet altijd invloed op hebben. De ongelijkheid die hieruit voortvloeit, wil Achmea IM tegengaan. Daarom is gezondheid een speerpunt voor Achmea IM. Institutionele beleggers kunnen het verschil maken door directe investeringen, engagement, stemmen en uitsluitingen. Dit begint met een helder inzicht in de impact van de beleggingsportefeuille op het thema gezondheid.

Achmea IM onderscheidt hierbij drie belangrijke deelonderwerpen:

- Goede en toegankelijke gezondheidszorg wereldwijd
- Een samenleving die gezondheid stimuleert
- Een gezonde leefomgeving

Op dit moment is de beschikbare ESG-data op het gebied van gezondheid minder ver ontwikkeld dan die voor bijvoorbeeld klimaat. Achmea IM pakt deze handschoen op en werkt samen met andere institutionele beleggers en experts om dit gat te dichten. Op basis van onze analyse versterken we onze engagement en scherpen we ons stem- en uitsluitingsbeleid aan. Ook engagement met overheden rondom brede maatschappelijke onderwerpen is onderdeel van onze strategie. Meer informatie over het ambitiethema gezondheid en de uitwerking daarvan kunt u vinden:

Lees meer:

Beleggen in goede gezondheid

Achmea IM wil de inzet op het thema gezondheid verder uitbreiden, door:

- Inzicht in onze beleggingsportefeuille: Een beter inzicht in onze beleggingsportefeuille en impact op Gezondheid heeft hoge prioriteit. We brengen de meest materiële bedrijven en sectoren op het thema Gezondheid in onze beleggingsportefeuille in kaart. Met deze analyse scherpen we onze engagement, stemactiviteiten, uitsluitingsbeleid en ESG-integratieproces verder aan.
- Wij maken onze analyse op basis van de pilaren:
 - Goede en toegankelijke gezondheidszorg wereldwijd.
 - Gezonde samenleving.

- Active ownership uitbreiden: Op basis van de analyse van onze beleggingsportefeuille op het thema Gezondheid selecteren we de ondernemingen met de meest materiële impact op het thema Gezondheid. Van deze ondernemingen verwachten we dat ze uiterlijk in 2026:
 - Sturen en rapporteren over het verbeteren van hun impact op gezondheid.
 - Sturing geven aan hun beloningsbeleid gebaseerd op deze positieve maatschappelijke impact.
- Leidende rol in de samenwerking met andere institutionele beleggers: We nemen een actieve rol in samenwerkingen met andere beleggers op het thema Gezondheid. Dat doen we al in de Access to Nutrition en Access to Medicine coalities. Daarnaast hebben we ons in 2022 aangesloten bij het Long-term Investors in People's Health programma, waarin beleggers wereldwijd samenwerken op het thema Gezondheid. Via deze samenwerkingen delen we onze kennis en werken we actief samen om onze engagement zo effectief mogelijk te maken.
- Aanscherping uitsluitingsbeleid: Op basis van onze analyse van de meest materiële ondernemingen op het gebied van Gezondheid en de uitkomsten van onze engagement, scherpen we ons uitsluitingsbeleid aan wanneer nodig. Hierbij kijken we onder andere naar de volgende onderdelen:
 - Activiteiten van ondernemingen die per definitie schadelijk zijn voor de gezondheid en/of in strijd zijn met internationale richtlijnen.
 - Uitsluiting als escalatiemiddel wanneer engagement en stembeleid onvoldoende opleveren.

Uitsluiten van ondernemingen

Achmea IM wil met haar beleggingsfondsen niet beleggen in aandelen en bedrijfsobligaties van tabaksbedrijven omdat de tabaksproducten een schadelijk effect hebben op de gezondheid. We hanteren daarvoor de volgende uitgangspunten: Bedrijven die meer dan 0% van hun omzet halen uit de teelt van tabak en /of productie/fabricage van tabaksproducten, waaronder onder andere sigaretten, kauwtabak en e-sigaretten, worden uitgesloten van belegging. Achmea IM belegt niet in bedrijven die meer dan 20% van hun omzet indirect halen uit tabak via de verkoop of distributie van tabaksproducten. Bedrijven die meer dan 20% van hun omzet halen uit het leveren van producten die essentieel zijn voor de tabaksindustrie worden ook uitgesloten.

Dialoog voeren met ondernemingen

Achmea IM voert voor het speerpunt Gezondheid de dialoog met ondernemingen. De dialoog kan over verschillende onderwerpen met ondernemingen worden gevoerd, bijvoorbeeld met de farmaceutische industrie over toegankelijkheid tot medicijnen, met de voedselindustrie over terugdringen van suiker in voedingsmiddelen maar ook bijvoorbeeld met de zware industrie over zorgdragen voor gezondheid en veiligheid van werknemers.

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen is een belangrijke manier om invulling te geven aan de rol van betrokken belegger en om invloed uit te oefenen op ondernemingen. Naast onderwerpen als de benoeming van bestuurders, het goedkeuren van de jaarrekening, beloningsbeleid en de uitgifte van aandelen staan steeds vaker aandeelhoudersvoorstellen op de agenda. Achmea IM heeft in het stembeleid extra oog voor Gezondheid-gerelateerde agendapunten. Daarnaast dienen wij waar relevant en realistisch zelf aandeelhoudersresoluties (mede)in bij ondernemingen waar materiële gezondheidskwesties spelen. Aandeelhoudersvoorstellen bij farmaceutische ondernemingen en onderwerpen gerelateerd aan gezondheid- en veiligheidsbeleid bij ondernemingen hebben onze bijzondere aandacht.

Integratie in het beleggingsproces

Binnen de interne beleggingsprocessen wordt rekening gehouden met Ecologische, Sociale en Goed bestuur informatie (ESG). Gezondheid maakt een integraal onderdeel uit van de Sociale pijler. Binnen de beleggingscategorieën aandelen en bedrijfsobligaties wordt ESG-informatie meegenomen in het beleggingsproces.

Impactbeleggen¹⁵

Achmea IM biedt institutionele beleggers de mogelijkheid om invulling te geven aan impactbeleggen. Een van de thema's waar Achmea IM institutionele beleggers in ondersteunt betreft Gezondheid. Wereldwijd lijden miljoenen mensen aan ondervoeding, terwijl tegelijkertijd obesitas toeneemt, wat zowel onder- als overvoeding tot een groeiende zorg maakt. Daarnaast zorgt vergrijzing in veel landen voor een enorme druk op zorgsystemen en zorgpersoneel. Ook is de toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen voor miljarden mensen een groot probleem: volgens de Wereldgezondheidsorganisatie hebben meer dan 2 miljard mensen wereldwijd geen toegang tot veilig drinkwater. Maar gezondheid bestaat niet alleen uit deze onderwerpen, het hangt ook sterk samen met een gezonde leefomgeving. Deze thema's, zoals schone lucht en water, hangen sterk samen met onze inzet op het gebied van klimaat, biodiversiteit en water.

Achmea IM faciliteert institutionele beleggers in het beleggen in projecten die gericht zijn op (toegang tot) goede en gezonde voeding, betere zorgdiensten en infrastructuur voor schoon water en sanitaire voorzieningen in onderbedeelde gemeenschappen. Dit betreft bijvoorbeeld beleggingen in innovatieve voedingsoplossingen zoals verrijkte voedingsmiddelen om ondervoeding tegen te gaan, en digitale zorgdiensten die zorg op afstand mogelijk maken in vergrijzende samenlevingen.

Samenwerken en onderschrijven van initiatieven

Achmea IM onderschrijft verschillende initiatieven op gebied van gezondheid. Achmea onderschrijft de uitgangspunten van de Access to Medicine en Accet to Nutricion. Daarnaast is Achmea IM of lid of supporting investor van de volgende organisaties: Healthy Martkets Initiative, Longterm Investors in Peoples Health (LIPH) en Tabaco Free Portfolio's.

De volledige lijst van onderschreven initiatieven en statements is terug te vinden in het verslag Maatschappelijk Verantwoord Beleggen dat elk half jaar op de website van Achmea IM verschijnt.

Achmea IM is initiatiefnemer van investor statements waarbij de farmaceutische industrie wordt opgeroepen tot coöperatief en verantwoord gedrag in relatie tot COVID-19 vaccins. Deze statements (uitgebracht in 2020 en 2022) zijn breed omarmd door de (internationale) institutionele beleggers en een belangrijk aanknopingspunt voor intensieve dialoog met de farmaceutisch industrie. In 2023 initieerde Achmea IM het investor statement waarin overheden van landen werden opgeroepen tabaksontmoediging verder te stimuleren.

15. Dit betreft geen Achmea IM beleggingsfondsoptlossing. Binnen de fiduciaire dienstverlening bieden we klanten de mogelijkheid tot selecteren van impact beleggingsoplossingen.

Bijlagen

Bijlage 1. Due diligence proces	45
Bijlage 2. Uitsluitingscriteria Controversiële wapens	56

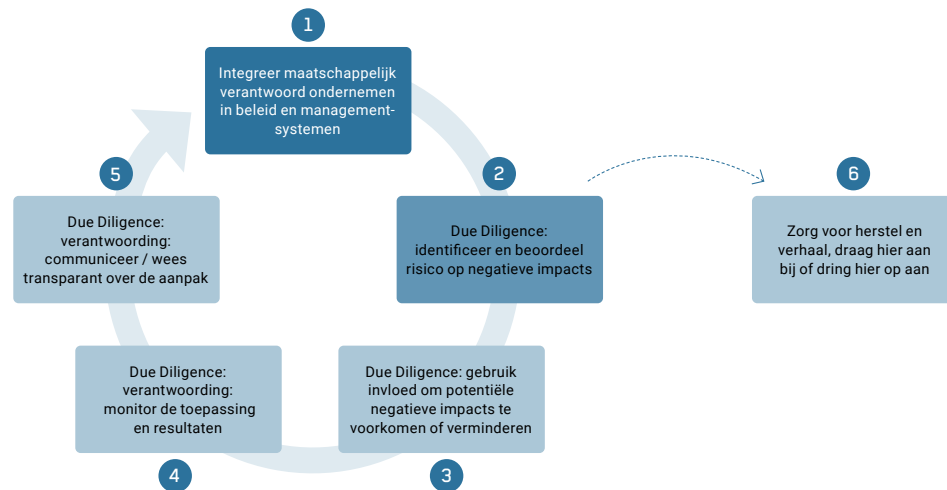
Bijlage 1. Due diligence proces

Inleiding Due Diligence

Due diligence is er op gericht om de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren vast te stellen, te prioriteren en analyseren. Dit betreft de negatieve impact voor de samenleving en het milieu in zowel de beleggingsportefeuille als bij potentiële beleggingen. Zoals aangegeven in het MVB-beleid doorloopt Achmea IM periodiek een screening van bedrijven op het schenden van de daarin genoemde internationalenormen. Dit proces wordt het due diligence proces genoemd. Het due diligenceproces wordt doorlopen om de belangrijkste ongunstige effecten van de beleggingen op duurzaamheids-factoren vast te stellen en te prioriteren, met als doel ze te voorkomen en te verminderen alsmede om verantwoording af te leggen over hoe Achmea IM omgaat met de geïdentificeerde effecten.

In deze bijlage gaan we nader in op de verschillende stappen van het due diligence proces. Daarbij sluiten we aan bij EU duurzaamheidswetgeving en het Instrumentarium van het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen¹⁶. Zie tevens figuur 1.

Figuur 1: Due diligence cyclus

NB: De stappen in figuur 1 hebben een afwijkende benaming van de stappen die in het 'Instrumentarium Convenant Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen' worden genoemd en die zijn uitgewerkt in deze bijlage. Figuur 1 is namelijk oorspronkelijk afkomstig uit de OESO-Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Het instrumentarium maakt de vertaalslag van het due diligence proces van de OESO-Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen naar het Internationale Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Convenant voor Pensioenfondsen en hanteert daarom afwijkende benamingen.

16. <https://www.imvoconvenanten.nl/-/media/imvo/files/pensioenfondsen/instrumentarium.pdf> - Bron: Instrumentarium Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Toelichting op de verschillende stappen van het due diligence proces:

Stap 1 Inbedden van ESG in relevant beleid en managementsystemen

Achmea IM onderschrijft de ESG-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer¹⁷. Wij streven via onze beleggingen naar (maatschappelijke) langetermijnwaardecreatie. We identificeren en beoordelen aan de hand van een due diligence screening de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in de beleggings-portefeuille. Deze due diligence screening wordt uitgevoerd op basis van informatie van ISS-ESG (een onafhankelijke ESG-dataprovider).

Stap 2 Vaststellen en beoordelen van belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen in de beleggingsportefeuille en bij potentiële beleggingen

Bij het screenen van onze beleggingsportefeuille (aandelen en bedrijfsobligaties¹⁸) worden (potentiële) negatieve impacts op de samenleving en het milieu geïdentificeerd. Dit zijn de belangrijkste ongunstige effecten van onze beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren. Ter beoordeling wordt vervolgens gekeken naar de impact van het gedrag van de onderneming op de samenleving en/of het milieu en de ernst (omvang), schaal en onomkeerbaarheid (aard) van de schending. Dit houdt het volgende in:

- Ernst verwijst naar de heftigheid van de negatieve impact.
- Met schaal wordt het bereik van het gevolg bedoeld, bijvoorbeeld het aantal mensen dat wordt getroffen of kan worden getroffen of de omvang van de milieuschade.
- Onomkeerbaarheid verwijst naar de grenzen aan de mogelijkheden om de situatie van de getroffen personen of het milieu te herstellen, zodat deze overeenkomt met de situatie voorafgaand aan de negatieve impact.

Tevens wordt de mate van waarschijnlijkheid meegewogen. Het screenings-proces vindt vier maal per jaar plaats aan de hand van de bevindingen van het onderzoeksbureau ISS-ESG.

Thematische aandachtsgebieden voortkomend uit de due diligence. De uitkomsten van de due diligence screening worden gecategoriseerd naar thematische aandachtgebieden en beoordeeld op de mate van betrokkenheid van de onderneming en het effect op de samenleving of het milieu. De onderneming krijgt bij de prioriteringsbeoordeling een kwalificatie van rood, oranje of groen op basis van de ISS-ESG data. Deze kwalificatie wordt vervolgens gebruikt bij de prioritering van de thematische aandachtsgebieden.

17. <https://mneguidelines.oecd.org/RBC-for-Institutional-Investors.pdf> - "Responsible business conduct for institutional investors"

18. Ook staatsobligaties worden gescreend op of deze landen op langdurige wijze mensenrechten en arbeidsnormen schenden. Het gaat daarbij niet zozeer om de vraag of de overheden internationale conventies en verdragen hebben ondertekend, maar of landen deze afspraken daadwerkelijk naleven. Naast de EU-sanctielijst en de VN-sanctielijst worden de prestaties van de landen in de Freedom in the World index (mensenrechten), de ITUC Global Rights index (arbeidsnormen) en de Corruption Perception Index (corruptie) als vertrekpunt gebruikt. Meer informatie vindt u in ons MVB-beleid en MVB-halfjaarrapportage.

De thematische aandachtsgebieden voor Achmea IM zijn gerelateerd aan mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie. Ondernemingen die zich niet houden aan deze normen worden als (potentieel) risicovol beschouwd voor de samenleving of het milieu. In het hoofdstuk hieronder worden de (internationale) standaarden uiteengezet die gebruikt worden bij de thematische aandachtsgebieden. Deze thematische aandachtsgebieden zijn al sinds de start van het toepassen van het MVB-beleid (2007) integraal onderdeel van het normenkader van Achmea IM.

Achmea IM prioriteert de daadwerkelijke en potentiële negatieve impact aan de hand van de ernst en waarschijnlijkheid en gebruikt voor alle geïdentificeerde casussen zijn invloed om de negatieve impact te voorkomen en/of te mitigeren. Hierbij wordt geen nadere prioritering gemaakt tussen thematische aandachtsgebieden, locatie waar de daadwerkelijke of potentiële negatieve impact zich voordoet of de omvang van onze positie in een onderneming.

Stap 3 Negatieve impacts voorkomen en/of mitigeren en stap 6 (herstel en verhaal) geplande maatregelen

Wanneer ondernemingen in onze beleggingsportefeuille (potentieel) negatieve impact veroorzaken of dreigen te veroorzaken, gebruiken wij onze invloed om deze negatieve impact te voorkomen en/of te mitigeren en indien nodig om herstelmaatregelen en/of compensatie mogelijk te maken. Dit doen wij via engagement. Waar nodig en mogelijk voeren we extra invloed uit door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Wanneer ondernemingen waarin wij beleggen negatieve impact hebben veroorzaakt c.q. daaraan hebben bijgedragen en deze ondernemingen hebben een kwalificatie rood, dan sluiten wij deze ondernemingen uit tenzij er maatregelen zijn genomen door de onderneming om de schending op te heffen. Met deze ondernemingen wordt engagement gevoerd om de schending op te heffen. Wij verlangen dat zij herstelmaatregelen uitvoeren en/of benadeelden compensatie bieden c.q. daaraan bijdragen. Bij geen voortgang binnen de gestelde engagement periode worden ze alsnog uitgesloten.

Stap 4 Monitoring van implementatie en resultaten

De voortgang en impact van ons engagementbeleid ten aanzien van de geïdentificeerde negatieve impact wordt gemonitord via een halfjaarlijkse MVB-rapportage opgesteld door Achmea IM.

Stap 5 Verantwoording

Halfjaarlijks leggen we aan onze participanten in de Achmea IM beleggingsfondsen en anderen belanghebbenden verantwoording af via een publieke versie van het MVB-halfjaarverslag. Deze is beschikbaar op onze website.

Hieronder een overzicht van standaarden die gebruikt worden bij thematische aandachtsgebieden.

Figuur 2: Principes UN Global Compact en gelieerde verdragen op het thema mensenrechten

Thema per principe	UN Global Compact Principle	Inhoud principe	Relevante hoofdstukken OESO-richtlijnen	Relevante verdragen
Mensenrechten	Principe 1	Bedrijven dienen binnen de eigen invloedssfeer de internationaal vastgelegde mensenrechten te ondersteunen en te respecteren.	• Mensenrechten. • Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen.	• Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. • De VN-verklaring over de rechten van inheemse volkeren.
	Principe 2	Bedrijven dienen ervoor te zorgen dat zij niet medeplichtig zijn aan schendingen van de mensenrechten.	• VIII. Consumentenbelangen. • IV. Mensenrechten.	• ILO conventie 169 betreffende inheemse en in stamverband levende volken in onafhankelijke landen. • Tripartite ILO-verklaring inzake multinationale ondernemingen en sociaal beleid. • Geneefse conventie. • Haagse conventie. • Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

1.1 Mensenrechten

De 'rechten van de mens' vormen één van de vier hoofdthema's van het UN Global Compact en worden geadresseerd door de eerste twee principes van het UN Global Compact (zie tevens onderstaande figuur). Deze principes staan echter niet op zichzelf en zijn gekoppeld aan, en uitgewerkt in diverse richtlijnen en verdragen (zie figuur 2). Deze richtlijnen en verdragen worden door ISS-ESG meegenomen bij het screenen van bedrijven op eventuele controverses en schendingen van mensenrechten. In de UN Guiding Principles on Business & Human Rights (UNGPs), staat specifiek beschreven hoe bedrijven met deze richtlijnen en verdragen dienen om te gaan en wat hun verantwoordelijkheden zijn. Of zoals de opsteller van de UNGPs, Professor John Ruggie stelt: "The Guiding Principles' normative contribution lies not in the creation of new international law obligations but in elaborating the implications of existing standards and practices for states and businesses; integrating them within a single, logically coherent and comprehensive template; and identifying where the current regime falls short and how it could be improved".

In de praktijk hebben mensenrechtenschendingen in het beleggingsuniversum veelal het volgende karakter:

- beperking van het recht op zelfbeschikking;
- activiteiten in controversiële landen strijdig met het humanitair recht;
- het niet respecteren van rechten van inheemse volken; en
- beperking van vrijheid van meningsuiting.

Beperking van het recht op zelfbeschikking

Het recht op zelfbeschikking van volken is opgenomen in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en is weer uitgewerkt in twee bindende VN verdragen: 'Burgerrechten en Politieke Rechten' (BuPo) en 'Economische, Sociale en Culturele Rechten' (EcSoCu). Deze verdragen werden in 1966 aanvaard en gingen in 1976 van kracht. Het individuele recht op zelfbeschikking kan gezien worden als een element van de persoonlijke vrijheid en daarmee als een grondslag van de mensenrechten. Hierdoor vormen kwesties waarin ondernemingen bijdragen aan een beperking van het recht op zelfbeschikking een mensenrechtenschending.¹⁹

19. Sinds 31 januari 2023 hebben wij geen datadekking op dit thema, omdat onze vaste dataprovider deze databeschikbaarheid heeft beëindigd. Vooralnog kunnen wij dit niet op een alternatieve wijze invulling geven aangezien andere data providers hier ook niet in voorzien.

Activiteiten in controversiële landen strijdig met het humanitair recht

Ten aanzien van de kwestie 'Activiteiten in controversiële landen strijdig met het humanitair recht' is het van belang dat ondernemingen ten aanzien van degenen die gevolgen van hun activiteiten ondervinden internationaal erkende mensenrechten respecteren. De 'UN Guiding Principles on Business & Human Rights', die zijn geïntegreerd in de OESO-richtlijnen, bieden voor bedrijven een hanteerbaar beleidskader over de toepassing van mensenrechten en de UN Global Compact principes. Specifiek voor de activiteiten van bedrijven die te maken hebben met oorlogen of bezettingen biedt ook de Geneefse conventie een geschikt raamwerk.

Het niet respecteren van rechten van inheemse volken

De VN aanvaardden in 2007 een 'Verklaring over de rechten van inheemse volken'. De rechten van inheemse volken zijn daarmee pas in recente jaren formeel erkend. In de 'VN-richtlijnen voor mensenrechten ten behoeve van bedrijven' wordt gewezen op de landrechten en andere rechten van inheemse volken. Enkele landen met belangrijke inheemse minderheden stemden tegen de verklaring, waaronder de VS, Canada, Nieuw Zeeland en Australië. Het belangrijkste verdrag is de ILO-conventie (no. 169) over inheemse en tribale volken in onafhankelijke landen. Voor deze toetsing is de bepaling dat ondernemingen de mensenrechten 'van personen die tot specifieke (bevolkings-) groepen horen die bijzondere aandacht vereisen' dienen te respecteren, indien zij een ongunstig effect op de mensenrechten van die personen kunnen hebben.

Beperking van vrijheid van meningsuiting

Vrijheid van meningsuiting is de vrijheid van burgers om hun overtuigingen kenbaar te maken, zonder voor vervolging door de staat te hoeven vrezen. Vrijheid van meningsuiting wordt vaak beschouwd als een integraal concept in democratieën maar is soms minder evident bij andere staatsvormen. De vrijheid om zonder angst voor vervolging je mening te kunnen uiten staat expliciet vermeld in de 'Universele Verklaring van de Rechten van de Mens'.

1.2 Arbeidsnormen

Het respecteren van arbeidsnormen is één van de vier hoofdthema's van het UN Global Compact en wordt geadresseerd door de principes 3,4,5 en 6. Deze principes zijn gekoppeld aan, en uitgewerkt in diverse richtlijnen en verdragen (zie figuur 3). Deze richtlijnen en verdragen worden door ISS-ESG meegenomen bij het screenen van bedrijven op eventuele schendingen van arbeidsnormen.

Naast de UN Global Compact principes over arbeidsnormen zijn de internationale afspraken over minimale arbeidsnormen van belang, welke zijn vastgelegd in Conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie van de Verenigde Naties: de ILO-Conventies. Deze bieden een internationaal breed geaccepteerd raamwerk om bedrijven te beoordelen. Ook de 'UN Guiding Principles on Business & Human Rights' bieden een praktisch raamwerk om te beoordelen waar de verantwoordelijkheden van bedrijven bij arbeidsrechten beginnen en eindigen.

Figuur 3: Principes UN Global Compact en gelieerde verdragen op het thema arbeidsrechten

Thema per principe	UN Global Compact Principe	Inhoud principe	Relevante hoofdstukken OESO-richtlijnen	Relevante verdragen
Arbeidsrechten	Principe 3	Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te handhaven.	• V. Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen.	• ILO conventie 87 betreffende de vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en de bescherming van het vakverenigingsrecht. • ILO conventie 98 betreffende toepassing van het recht van organisatie en collectieve onderhandeling.
	Principe 4	Bedrijven dienen alle vormen van verplichte en gedwongen arbeid te elimineren.	• V. Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen.	• ILO conventie 29 over dwangarbeid. • ILO conventie 105 betreffende de afschaffing van dwangarbeid.
	Principe 5	Bedrijven dienen zich in te spannen voor de effectieve afschaffing van kinderarbeid.	• V. Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen.	• ILO conventie 138 betreffende de minimumleeftijd voor arbeid. • ILO conventie 182 betreffende het effectief afschaffen van kinderarbeid. • UN Verdrag over de rechten van het kind.
	Principe 6	Bedrijven dienen discriminatie met betrekking tot werk en beroep te bestrijden.	• V. Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen.	• ILO conventie 100 betreffende gelijke beloning. • ILO conventie 111 betreffende discriminatie met betrekking tot arbeid en beroep.

In de praktijk hebben arbeidsnormenschendingen in het beleggings-universum veelal het volgende karakter:

- beperking van vrijheid van vereniging en recht op collectief onderhandelen;
- gebruik van dwangarbeid in de toeleveringsketen;
- kinderarbeid in de toeleveringsketen;
- discriminatie met betrekking tot arbeid en beroep; en
- veiligheid van werknemers.

Beperking van vrijheid van vereniging en recht op collectief onderhandelen

Vakbondsvrijheid wordt genoemd in de derde richtlijn van het UN Global Compact. Deze luidt: “Businesses should uphold the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining.” De ILO-conventies 87 en 98 stellen dat vakbonden ongestoord moeten kunnen onderhandelen met werkgevers over arbeidsvoorwaarden en dat vrijheid van organisatie en daarmee het recht om lid te worden van een vakbond tot de fundamentele mensenrechten behoort. Nederland heeft beide verdragen geratificeerd.

Gebruik van dwangarbeid in de toeleveringsketen

Het vierde principe van het Global Compact behandelt verplichte en gedwongen arbeid. Deze worden geadresseerd in de ILO-conventies 29 en 105 en hierin wordt onder andere gesteld dat bedrijven niet mogen profiteren van dwangarbeid of slavernij.

Kinderarbeid in de toeleveringsketen

Het vijfde principe uit het UN Global Compact stelt dat bedrijven zich dienen in te spannen om kinderarbeid uit te bannen. Ook is kinderarbeid in strijd met richtlijn van de OESO-richtlijnen voor internationale ondernemingen en met de ILO-conventies ten aanzien van ‘de fundamentele principes en rechten op het werk’ en het ‘effectief afschaffen van kinderarbeid’ (ILO-verdragen 138 en 182).

Discriminatie met betrekking tot arbeid en beroep

Het zesde principe van het UN Global Compact gaat over het voorkomen van discriminatie in relatie tot werk en beroep. De ILO-conventies 100 en 111 en de OESO-richtlijnen bieden een kader voor bedrijven.

Veiligheid van werknemers

Niet expliciet genoemd in de principes van het UN Global Compact rond arbeidsrechten, maar vanzelfsprekend wel gelieerd aan de principes 1 en 2 op het gebied van mensenrechten, is de veiligheid van werknemers op de werkvloer. De OESO-richtlijnen bieden bedrijven handvatten om hier invulling aan te geven.

1.3 Milieu

Het milieu is het derde hoofdthema van het UN Global Compact en wordt geadresseerd door de principes 7, 8 en 9. Deze principes zijn gekoppeld aan, en uitgewerkt in diverse richtlijnen en verdragen (zie figuur 4).

Deze richtlijnen en verdragen worden door ISS-ESG meegenomen bij het screenen van bedrijven op eventuele schendingen van milieunormen.

Figuur 4: Principes UN Global Compact en gelieerde verdragen op het thema milieu

Thema per principe	UN Global Compact Principe	Inhoud principe	Relevante hoofdstukken OESO-richtlijnen	Relevante verdragen
Milieunormen	Principe 7	Bedrijven dienen het voorzichtigheidsbeginsel te hanteren met betrekking tot milieukwesties.	• VI. Milieu.	• Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan. • Verdrag van Rio de Janeiro inzake biodiversiteit. • Rio verklaring over milieu en ontwikkeling.
	Principe 8	Bedrijven dienen initiatieven te ondernemen om grotere verantwoordelijkheid op milieugebied te bevorderen.	• VI. Milieu.	• Kyoto Protocol. • VN Raamwerk verdrag over klimaatverandering. • Akkoord van Parijs.
	Principe 9	Bedrijven dienen de ontwikkeling en verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren.	• VI. Milieu.	• Rio verklaring over milieu en ontwikkeling. • Agenda 21.

De richtlijnen van het UN Global Compact betreffende het milieu zijn afgeleid van de 'Rio verklaring inzake milieu en ontwikkeling' en luiden: "Business should support a precautionary approach to environmental challenges", "Business should undertake initiatives to promote greater environmental responsibility" en "Business should encourage the development and diffusion of environmentally friendly technologies."

In de praktijk hebben schendingen van milieunormen in het beleggingsuniversum veelal het volgende karakter:

- milieuvervuiling – grond, of watervervuiling; en
- milieuvervuiling – bedreigen biodiversiteit.

Milieuvervuiling – grond, of watervervuiling en bedreigen biodiversiteit

Het preventie- en voorzichtigheidsbeginsel samen met het beginsel dat de vervuiler betaalt zijn terug te vinden in de Rio Verklaring en vormen de basis van het referentiekader. Een strikter referentiekader wordt geboden door het Kyoto Protocol, het Verdrag van Bazel (gericht op gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan) en het Biodiversiteitsverdrag van Rio de Janeiro. Deze specifieke en internationaal breed gedragen verdragen en conventies verwoorden welke verantwoordelijkheden ondernemingen hebben voor de effecten van hun activiteiten op lucht, water, bodem, klimaat, ecosystemen, biodiversiteit en gezondheid.

1.4 Anti-corruptie

Anti-corruptiebeleid is het vierde hoofdthema van het UN Global Compact en wordt geadresseerd door principe 10. Dit principe is gekoppeld aan, en uitgewerkt in diverse richtlijnen en verdragen (zie figuur 5). Deze richtlijnen en verdragen worden door ISS-ESG meegenomen bij het screenen van bedrijven op het naleven van anti-corruptienormen.

Principe 10 van het UN Global Compact betreft anti-corruptie en is afgeleid van de ‘VN Conventie tegen corruptie’ en de ‘VN Conventie tegen internationale georganiseerde criminaliteit’ en luidt:

“Businesses should work against corruption in all its forms, including extortion and bribery.” Het 10e principe uit het UN Global Compact stelt dat bedrijven alle vormen van corruptie, inclusief afpersing en omkoping dienen te voorkomen en te bestrijden. In de praktijk hebben anti-corruptie-schendingen in het beleggingsuniversum veelal het volgende karakter:

- omkopingspraktijken; en
- afpersingspraktijken.

Figuur 5: Principes UN Global Compact en gelieerde verdragen op het thema milieu

Thema per principe	UN Global Compact Principle	Inhoud principe	Relevante hoofdstukken OESO-richtlijnen	Relevante verdragen
Anti-corruptie	Principe 10	Bedrijven dienen alle vormen van corruptie, inclusief afpersing en omkoping, tegen te gaan.	• III. Informatieverstrekking.	• VN conventie tegen corruptie.
			• VII. Bestrijding van corruptie, omkopings-verzoeken, en afpersing. • Mededinging.	• VN conventie tegen internationale georganiseerde criminaliteit.
			• Belastingen.	

Bijlage 2. Uitsluitingscriteria Controversiële wapens

Figuur 6: overzicht uitsluitingscriteria controversiële wapens

Wapens Activiteiten onderhavig aan de uitsluitende criteria

Nucleaire wapens	• Ontwikkeling, testen, productie en onderhoud van nucleaire munitie. • Ontwikkeling, productie en onderhoud van raketten die hoofdzakelijk worden gebruikt voor het overbrengen van nucleaire munitie. • Ontwikkeling, productie en onderhoud van onderzeeboten uitgerust met ballistische raketten.	• Activiteiten niet onderhavig aan de uitsluitende criteria: Ontwikkeling, productie en onderhoud van lanceerplatforms voor conventionele munitie die eventueel ook nucleaire wapens kunnen overbrengen, zoals bommenwerpers.
Chemische wapens	• Ontwikkeling, productie en onderhoud van chemische wapens.	
Biologische wapens	• Ontwikkeling, productie en onderhoud van biologische en toxische wapens.	
Antipersoonsmijnen	• Ontwikkeling, productie en onderhoud van antipersoonsmijnen.	
Clustermunitie	• Ontwikkeling en productie van clustermunitie met ongeleide 'submunitie' zonder back-up zelfvernietigingontstekers (raketten, granaten, bommen, etc.) en essentiële onderdelen daarvan. • Ontwikkeling en productie van ongeleide submunitie zonder back-up zelfvernietigingontstekers.	• Activiteiten niet onderhavig aan de uitsluitingscriteria: Ontwikkeling, productie en onderhoud van lanceerplatforms niet enkel bedoeld voor clustermunitie, zoals vliegtuigen, artillerie en raketwerpers.
Witte fosfor en verarmd uranium	• Ontwikkeling, productie, verwerving, aanleg van voorraden en distributie van verarmd uranium munitie en witte fosfor wapens. Dit betreft ook bedrijven welk sleutelbestanddelen vervaardigen of ondersteunen bij deze activiteiten.	

Disclaimer bij het uitsluitingsproces

Achmea IM beleggingsfondsen

Uitsluitingslijsten worden jaarlijks of tweejaarlijks opgesteld. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van ESG-informatie van onafhankelijke dataleveranciers zoals ISS ESG en MSCI ESG-Research. Om tot een uitsluitingslijst te komen worden de door ons gebruikte marktbrede benchmarks gescreend op naleving dan wel overtreding van de uitsluitingscriteria en ESG-normen zoals opgenomen in het MVB-beleid. Voldoet een land of ondernemingen op basis van de beschikbare ESG-informatie niet aan onze ESG-normen, dan komt deze in aanmerking voor uitsluiting van het beleggingsuniversum van de Achmea IM beleggingsfondsen. Zowel interne als externe portefeuille beheerders worden gevraagd te controleren of er posities in deze landen of ondernemingen in hun beleggingsportefeuilles voorkomen. Indien dit het geval is, worden zij gevraagd deze binnen een redelijke termijn te verkopen. Mutaties in de beleggingsportefeuilles, door bijvoorbeeld corporate actions, beleggingen buiten de reguliere benchmark of wijzigingen in de benchmark, worden tussentijds niet aan de uitsluitingslijsten getoetst. Ook wordt de beschikbare ESG-informatie niet getoetst op volledigheid. Hierdoor is het mogelijk dat er wordt belegd in landen en ondernemingen die op de uitsluitingslijst staan of die conform de in het MVB-beleid opgenomen ESG-normen, uitgesloten hadden moeten worden. Op het eerst volgende moment van het opstellen van de uitsluitingslijst wordt het proces, zoals hierboven geschetst weer gevolgd. Achmea IM kan geen garanties geven over de volledigheid en juistheid bij de vaststelling en implementatie van de uitsluitingenlijsten. Wij aanvaarden daarvoor geen aansprakelijkheid.

Disclaimer

De op de website van Achmea Investment Management B.V. vermelde disclaimer is mutatis mutandis van toepassing op de in dit document opgenomen informatie.

Uitgegeven door

Achmea Investment Management B.V., statutair gevestigd te Zeist en kantoorhoudende te Zeist (Handelsregister nr. 18059537). Achmea IM is geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten ("AFM") in Amsterdam (AFM registratie 15001209) als beheerder van beleggingsinstellingen zoals bedoeld in artikel 2:65a Wft en is onder deze vergunning bevoegd tot het verlenen van de beleggingsdiensten als opgenomen in het door de AFM gehouden register.